

Katalikai Iškilmingai Pagerbė Šv. Vardą

Čekoslovakai Priešinasi Sovietų Politiniams Veiksmams

Berne, Šveicarija, birž. 11 — Čekoslovakai nerymauja išmainę vokiečių dominaciją, kaip jie vadina, "rusų išlaisvinimą". Jie išvarginti karo ir persekiojimų laukia greitos ir radikalės Maskvos politinės ir ekonominės politikos permainos visoje šalyje.

New York Times korespondentas Daniel T. Brigham, kuris per devynias dienas automobiliu aplankė įvairias vietas Čekoslovakijoje, pastebėjo visur stoka maisto, nežiūrint to, kad Suvienytų Tautų Šelpimo ir Atstatymo Administracija, Tarptautinis Raudonasis Kryžius ir kelios Rusijos šelpimo agentūros rūpinasi šelpimu, bet toli gražu negali nugalėti siaučiančio bado.

Čekoslovakai daugiausia nerymauja dėl "savanoriškos sovietizacijos", ypačiai industrijos centruose.

Tito Kareiviai Priversti Trauktis Iš Trieste

Trieste, birž. 11 — Tito jugoslavų vadovaujama kariuomenė, kuri buvo išiveržusi į Trieste, Italijos miesto ir uosto, priversta iš ten išsitraukti.

Sovietai Apdovanojo Aukščiausio Laipsnio Medaliais Alijantų Karininkus

Frankfort, Vokietija, birželio 11 — Sovietų Rusijos maršalas Gregoryj K. Žukov atvyko čia iš Berlyno ir apdovanojo sovietų aukštiniais "Pergalės ordinais" Alijantų karo vadus — gen. Dwight D. Eisenhower ir maršalą Sir Bernard L. Montgomery.

Sakoma, kad tie "Pergalės Ordinais" — medaliai kainuoja po \$12,000.

Gen. Dwight D. Eisenhower, priimdamas sovietų medalį, pareiškė, kad Alijantai "įgyvendins taiką, nežiūrint to, kad mes turėsime dėl jos kovoti." Toliau jis pareiškė, kad "mes visi, kurie rimtai galvojame, norime, kad visų tautų paprastieji žmonės turėtų progas, už kurias mes kovojame, jas apsaugoti."

Gen. Eisenhower kalbėjo vaišėse, kurias jis suruošė savo centre, kad pagerbtų sovietų Rusijos maršalą Žukovą, maršalą Sir Montgomery ir kitus apie 60 militarius asmenis iš Jung. Valstybių, Britanijos ir

Po kelių savaičių po vandenių submarinų kelionėse šie amerikiečiai juoreiviai išplaukė kur nors prie salos ir išlipę maloniai džiaugiasi saulės spinduliais.

Reikalauja Spaudos Laisvės Pasaulij

Washington, D. C., birž. 11 — Amerikiečiai redaktoriai, kurie apvažiavo 40,000 mylių kelionę aplink pasaulį, kad sužinoti koks yra nusiteikimas apie spaudos laisvę, praneša, kad dauguma įvairių tautų redaktorių pageidauja ir reikalauja spaudos laisvės, kuria džiaugiasi jau seniai kaip kurios tautos.

RUSIJA PALEIDO 16 LENKŲ IŠ KALĖJIMO

Washington, D. C., birž. 11 — Paryžiaus radio praneša, kad Rusijos valdžia paleido iš kalėjimo iš septyniolikos 16 lenkų vadų, kuriuos buvo areštavus kiek laiko atgal. Paleido iš kalėjimo tik po to, kai Jung. Valstybės ir Anglija padarė spaudimus.

Sakoma, kad paleidimas 16 lenkų vadų iš kalėjimo gali sudaryti aplinkybes pradėjimui derybų dėl sudarymo Lenkijos valdžios, kuri atstovautų visą lenkų tautą. Tai esą jaučiama, kad Prez. Harry S. Truman per savo emisarą, Danijos visuomenė, pati Harry Hopkins, atsiekė Rusijos sutikimą sudaryti Lenkijos valdžią tokią, kaip buvo susitarta Jaltos konferencijoj.

Tačiau oficialiai nei Baltieji Rūmai, nei valstybės departamentas nepadarė jokių komentarų apie 16 lenkų paleidimą iš kalėjimo arba susitarimą su Rusijos valdžia.

Lietuvos Pabėgėliai Danijoje

Kopenhaga (LAIC) — Čia susidarė Baltijos Pabėgėlių Komitetas. Pranešama, kad šiuo metu Danijoje yra keli šimtai lietuvių, kuriems reikalinga pagalba. Danijos visuomenė, pati Harry Hopkins, atsiekė Rusijos sutikimą sudaryti Lenkijos valdžią tokią, kaip buvo susitarta Jaltos konferencijoj.

Amerikiečiai Sutraukė Dideles Karo Jėgas Prieš Japonus

Guam, birž. 11 — Jung. Valstybių karo jėgos Okinawa saloj pradėjo generalę ofensyvą prieš japonus. Amerikiečių divizijos jau padarė didelę pažangą, kad galutinai sutriuškinti japonų karo jėgas Okinawa saloj. Kai kuriose vietose jau pasivarė tūkstantį ir daugiau jardų (yards) pirmyn.

Pietinėje salos šešiolikos ketvirtainių mylių srityje japonai yra apsupti, ir jie iki paskutiniųjų gina savo pozicijas, kurias telabelaiko savo kontrolėje. Japonai yra sulindę į urvus, kuriuos amerikiečiai sprogdina, kad juose neliktų nei vieno prieš.

Amerikiečiai yra nusitei-

kę kogreičiausia užbaigti kampaniją Okinawa saloj.

Ukrainos "Atstovas" Nemo-ka Ukrainiškai

San Francisco (LAIC) — Paašikėjo, kad Sov. Ukrainos "atstovas" Dmitry Manuilskij yra vienintelis atstovas San Francisco konferencijoje, kuris nemo-ka savo "atstovaujamo" krašto gyventojų kalbos. Ši aplinkybė jam nekludė kalbėti apie Sov. Ukrainos "nepriklausomybę" ir skelbti, kad Ukrainoje "mes turime savo kalbą, savo kultūrą, savas įstaigas ir papročius". Betgi pačiam Ukrainos atstovui pakanka "visasovietinės kalbos".

J. E. Arkivyskupas Cushing Vadovavo Iškilmingom Pamaldom — Pasakė Pamokslą

Šventoje Valandoje Dalyvavo Vyrai Iš Visos Bostono Diecezijos Parapijų

Boston, Mass. — Sekmadienį, birželio 10 dieną iš pat ryto saulutė kaitino. Tačiau apie pietus pradėjo niuktis. Bet tas nesulaukė katalikų vyrų — Šv. Vardo draugijos narių vykti iš visos Bostono diecezijos parapijų į iškilmingas pamaldas šventąjį Vardą pagerbti, Fenway Parke.

Iškilmingos pamaldos — procesija ir paradas įvyko globoje ir vadovybėje J. E. arkivyskupo Richard J. Cushing, D. D., garbingojo Bostono arkivyskupijos ganytojo.

Šias pamaldas suruošė šventojo Vardo Draugijos Bostono Arkidiecezijos Unija, kurios direktorium yra kun. Frederic J. Allechin.

Apie antrą valandą jau buvo tūkstančiai katalikų vyrų Fenway Parke. 2:30 val. jau buvo beveik visos sėdynės užpildytos. Anglų spauda paduoda, kad tose iškilmingose pamaldose dalyvavo 30,000 vyrų. Tačiau kai kas sako, kad galėjo būti mažiausia 35,000 vyrų, nes daug buvo stovinių.

Pradžioje giedojo Šv. Jono Seminarijos choras, vadovybėje kun. Francis S. Shea, D. D. Kun. Frederic J. Allechin, P. P., sveikina visus susirinkusius. Seka militarė "parada, kurios dalyviai suėję ties altorium sudarė kryžiaus ženklą. Prasideda procesija, kurią sudaro militarės jėgos, Broliai, Vienuoliai, Arkidiecezijos kunigai, Prelatai, J. E. vyskupas Louis F. Kelleher, D. D., ir paskiausiai ejo su palydovais Garbingasis Ganytojas arkivyskupas Richard J. Cushing, D. D. Dvasiškiškai suėjus prie altoriaus, Seminarijos choras giedojo "Ecce Sacerdos Magnus". Po to karininkai i- teikė Tarnvobos ir Auksinės Žvaigždės vėliavas pašventinimui.

J. E. arkivyskupas Cushing, D. D., pašventino vėliavas, kurios grojant U.S. Coast Guard benui, buvo iškeltos šale altoriaus. Pažymėtina, kad iš visu Bostono diecezijos parapijų yra 151.673 jaunuoliai katalikai karo tarnvoje, o žuvusiųjų skaičius siekia 3912.

SVENTOJI VALANDA

4 valandą po pietų prasidėjo šventosios Valandos pamaldos. Celebrantu buvo J. E. vyskupas Louis F. Kelleher, D. D. J. E. arkivyskupo Cushing, D. D., asistentais buvo kun. Thomas J. Flynn, P. P. ir kun. Thomas F. Devlin, P. P. Giedojo Šv. Jono Seminarijos choras ir kaip kurios giesmes visa kongregacija. Atkalbėta dalis rožančiaus, suteiktas palaiminimas švenčiausiu Sakramentu. Padarytas susikau-pimas už mirusius karius, maldos giesmės. Išpūdingą ir turiningą pamokslą pasakė J. E. arkivyskupas Richard J. Cushing, D. D. Arkivyskupas ragino visus vyrus vieningai darbuotis, kad prikelti pasaulį, kuris beveik žuvo pats nuo savo rankos. Jo šventenybė, Popiežius Pijus XII prisiuntė kablegramą, kurioj taip pat kreipė dėmesį į "teisingą taiką visoms tautoms". Jo šventenybės specialus laiminimas yra štai: "Vatican City, June 8, 1945. "Archbishop Cushing, Boston: "On the occasion of the congregating of so many thousands of Catholic men and members of the Holy Name Society of the archdiocese of Boston in union with your excellency and brother bishops—all prostrate in adoration before the throne of the Divine Eucharistic King to implore from His infinite mercy 'peace with justice for all nations' — we most cordially felicitate all participants in this great public act of faith. "From our paternal heart we lovingly impart to your excellency, to the other bishops, priests and present and prospective members of the Holy Name Society our special apostolic blessing, as a token of our ardent prayers for a greater growth of the organization and its beneficent activity. "POPE PIUS XII." Šiom iškilmingom šventosios Valandos pamaldom Fenway parke buvo pastatytas specialiai gražus altorius, kurį puošė šventojo Sosto vėliavos ir spalvos ir taipgi Amerikos vėliavos. Beje, pamaldose dalyvavo ir sužeisti jaunuoliai kariai, kurie buvo atvežti iš ligoninių. J. E. arkivyskupas Richard J. Cushing, D. D., suteikė jiems specialų palaiminimą, įteikė kiekvienam rožančių ir su kiekvienu pasisveikino ir pasikalbėjo.

IVAIRIOS ŽINIOS

Neišiškirk Prancūzijoje

Paryžius LAIC) — Bene blogiausioje būklėje bus atsidūrę Lietuvos atbėgėliai Prancūzijoje. Prancūzų administracija iš viso pataikauja rusams. Kai kuriose vietose prancūzų administracija, atrodo, ranka į ranką veikia su Sovietų ambasada.

Yra buvę atsitikimų, kad Pabaltijo valstybių piliečiai buvo suimti ir nugabenti į speciales NKVD prižiūrimas stovyklas, iš kur suimtieji, paprastai, gabenami į uostus ir kraunami į rusų laivus.

Daromų žygių nepaisant, "repatrijavimo" pavojus lietuviams Prancūzijoje anaiptol dar nėra praėjęs. Mūsų korespondento (lietuvių) pranešimu, "The Lithuanians are the best organized for the assistance of their nationals, thanks to the Lithuanian Relief Committee in America, and they assist other Baltic groups in a very friendly manner. I have also felt a humane understanding of the French people, particularly among the common people". Ne laimei, prancūzų administracija eina kitais keliais.

★ Iš Stockholmo žinios praneša, kad nacių Hitlerio buvęs užsienių ministris von Ribbentrop nėsūrandamas. Manoma, kad kur nors pabėgęs į užrubežį. Sovietų gen. Zukov praneša iš Berlyno, kad jo manymu ir Hitleris su savo žmona ar pana, kur nors išskridęs į užrubežį.

Hitleris Esąs Gyvas

Sovietų Rusijos karo vadovybė sako, kad Hitleris esąs gyvas ir kad jis esą apsidėjęs ir specialiu lėktuvu išvykęs į Ispaniją.

Gerai žinant kaip sovietų Rusija yra nusiteikusi link Ispanijos, tai jos karo vadovybės žinios neįtikėtinos.

Ispanijos užsienių ministras Felix Lequerica įgalioto spaudos sekretorių, Antonio Olascoada, užginčyti sovietų maršalo Gregorij K. Zukovo pareiškimą, kad Adolf Hitler gavo prieglaudą Ispanijoje. Ispanijos spaudos sekretorius sako: "Hitleris, vedęs ar pavienis, gyvas ar miręs, nesiranda Ispanijos žemėje, nei jis bus įleistas, ir jeigu jis atvyktų, tai negautų prieglaudos".

Stimson Ragina Armijos Personalą Pirkti Bonus

Washingtonas — Karo Sekretorius, Henry L. Stimson, ragina kariškąjį personalą neatsilikti arba ir pralenkti civilę kvotą, bet paliko dar tokių nebaigtų reikalų, kaip suėmimas pačių aukštųjų nacių vadų, o ypač suradimas gyvo ar negyvo Hitlerio, kuris vokiečių žmonėse palikęs yra lig kokis antžmogis. Ypatinai dabartiniu Vokietijos okupacijos metu jo misteriškas pražūvimas gali budinti vokiečiuose atsigriežimo dvasią ir laukti to misteriško Hitlerio balso, kad laikas vokiečiams ir vėl žygiuoti pirmyn ir vadovauti pasauliui. Todėl ir yra būtinas reikalas tą paslaptą Hitlerio žuvimą išaiškinti ir parodyti vokiečiams, kad jų vadas buvo toks pat silpnas žmogus, kaip ir visi kiti nacių vadai ir jis jau jų garbei nevadovaus.

★ Japonų karo fronte šiuo laiku vedamos didžiulės bombardavimo atakos ant Japonijos industrijos centrų. Gi garsiojo Okinawa saloj amerikiečiai ryžosi sunaikinti paskutinąją plieninę japonų liniją ir greitu laiku toji sala bus visiškai užimta.

★ Massachusetts valstybės Legislatūroje yra paduotas bilius, kad uždėjus du nuošimčius taksų ant kiekvieno perkamo dalykėlio krautuvėse. Kritikai to biliaus sako, kad tai ataksavimas vargšų žmonių ir visų, net ir anų, kurie gyvena iš pašalpų. Tikrai, gal tos taksos valstybei ir atneštų papildomų įeigų, bet tai būtų biednų žmonių "ašarėlės". Mažesniųjų algų darbininkai ir taip jau šiandien nesuriša galo su galu per pabrangusį pragyvenimą.

Užsakymus siųskite:
DARBININKAS
366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.

Rožančiai

"Darbininko" administracijoje galite gauti sekamų rožančių:

- Puikus baltas, sidabrinis \$8.00
- Juodas stiprus \$1.25
- Rusvas stipriai padarytas \$1.20

Uždraudus Suvažiavimus Sutaupyta 52,000,000 Kelionės Mylių

Washingtonas — Karo Meto Komitetas suvažiavimų Reikalams praėša, kad po paskelbimo suvažiavimų suvaržymų, per tris mėnesius sutaupyti virš 52 milijonai kelionės mylių. Laike vasario, kovo ir balandžio mėnesių komitetas gavo 1,088 aplikacijas šaukti suvažiavimams bei grupiniam susirinkimams. Iš to skaičiaus, pritarimą gavo 69, atmeta buvo 684 ir 335 leidimai išduoti susirinkimams, kurių suvaržymai nelietė. (OWI).

★ Pereito sekmadienio kilniausias susirinkimas, tai įvykusi Šv. Vardo draugijos vyrų šventoji Valanda Fenway Parke, Bostone. Dalyvavo per 30,000 vyrų. Pamaldoms vadovavo Jo Ekscelencija Arkivyskupas Richard J. Cushing.

★ Alijantams sumušus Vokietiją ir privedus prie besąlyginio pasidavimo paliko ją tvarkyti sritimis. Bet paliko dar tokių nebaigtų reikalų, kaip suėmimas pačių aukštųjų nacių vadų, o ypač suradimas gyvo ar negyvo Hitlerio, kuris vokiečių žmonėse palikęs yra lig kokis antžmogis. Ypatinai dabartiniu Vokietijos okupacijos metu jo misteriškas pražūvimas gali budinti vokiečiuose atsigriežimo dvasią ir laukti to misteriško Hitlerio balso, kad laikas vokiečiams ir vėl žygiuoti pirmyn ir vadovauti pasauliui. Todėl ir yra būtinas reikalas tą paslaptą Hitlerio žuvimą išaiškinti ir parodyti vokiečiams, kad jų vadas buvo toks pat silpnas žmogus, kaip ir visi kiti nacių vadai ir jis jau jų garbei nevadovaus.

★ Japonų karo fronte šiuo laiku vedamos didžiulės bombardavimo atakos ant Japonijos industrijos centrų. Gi garsiojo Okinawa saloj amerikiečiai ryžosi sunaikinti paskutinąją plieninę japonų liniją ir greitu laiku toji sala bus visiškai užimta.

★ Massachusetts valstybės Legislatūroje yra paduotas bilius, kad uždėjus du nuošimčius taksų ant kiekvieno perkamo dalykėlio krautuvėse. Kritikai to biliaus sako, kad tai ataksavimas vargšų žmonių ir visų, net ir anų, kurie gyvena iš pašalpų. Tikrai, gal tos taksos valstybei ir atneštų papildomų įeigų, bet tai būtų biednų žmonių "ašarėlės". Mažesniųjų algų darbininkai ir taip jau šiandien nesuriša galo su galu per pabrangusį pragyvenimą.

ARK Dovanojo Ligoninę Minskui

Maskva, birž. 11 — Iš Minsko Tass (sovietų žinių agentūra) praneša, kad Amerikos Raudonoji Kryžius pilnai įrengė su 500 lovų ligoninę.

Užėmus Manilą, Philipinų sostinę, ir atidarius viešas vizitas, generolo Douglas MacArthur žmona pasirašo į atvykusių vizitatorių autografą. Brig. Gen. Frayne Baker stebi iš šalies tas ceremonijas.

ANGLAI GRIEŽTAI ATSAKĖ Į RUSIJOS KALTINIMUS

Londonas, birž. 11 — Britų Užsienių Ofisas griežtai užginčijo sovietų Rusijos pulk. gen. Golikov, Repatriacijos komisijonieriaus, kaltinimus, kad Alijantų armijų išlaisvinti rusai negražinami skubiai į Rusiją ir kad jie nepatenkinamai užlaikomi.

Britų Užsienių Ofisas atsakė, kad jeigu yra lėtas išlaisvintų rusų gražinimas į tėviškę, tai pačių rusų valdžios kaltė, nes nepristato užtektinai laivų, o kas link užlaikymo išlaisvintų rusų, tai jie yra geriau užlaikomi, negu rusų išlaisvinti britai, ir kad 130 rusų karininkams yra duota pilniausia laisvė padaryti padėties tyrinėjimą, kai kaikurie britų išlaisvinti būriai buvo areštuoti Lenkijoje, kada jie bandė atlikti savo pareigas.

Britų Užsienių Ofiso pareiškime yra pasakyta net, kad 340 sovietų piliečių, kurie yra Britanijoje, neprispajįsta esą Rusijos piliečiais. Dauguma jų yra lenkai, kurie gyvena šioje pusėje Curzono linijos arba Pabaltijo valstybių piliečiai. Suprantama, kad dabartiniu laiku nei lenkai, nei lietuviai, nei kiti Pabaltijo piliečiai nenori grįžti į savo tėviškes, nes jos yra sovietų Rusijos okupuotos.

Britai savo pareiškime paduoda kaip sovietai traktuoja Britanijos piliečius, kuriuos rusai išlaisvino. Sovietų gen. Golikov tvirtino, kad Britams buvo leista laisvai aplankyti Britus Odesos stovykloje. Tačiau Britai negalėjo aplankyti savųjų ne tik Odesoje, bet nei kitur ir, net neleidė suorganizuoti vidutinę administraciją, kaip buvo numatyta Jaltos sutartyje. Britams buvo įsakyta apieisti Lwovo stovyklą, nežinrint to, kad dar belaisviai nevisi buvo suėję. Už nepaklausymą išsikraustyti, jie buvo sulaukyti viešbučiuose. Iš Volkovysko Bri-

tams taip pat buvo įsakyta apieisti miestą. Liublina repatriacijos viršininkai visai negalėjo pagelbėti Britų ir Amerikiečių belaisviams.

Iš to kas pasakyta, galima suprasti, kad Amerikos ir Britanijos repatriantai (norintieji grįžti į savo tėviškes) negali gauti pagalbos.

Išimami Iš Apyvartos Padirbti Racionavimo Ženkliukai

Washingtonas — Kainų Reguliavimo Įstaiga savo pranešime nurodo, kad jos Pinigų Apsaugos Skyrius sulaukė plėtimosi milžiniško kiekio padirbtų ar pavogtų racionavimo punktų, kurių kiekis buvo pakankamai didelis, kad galėtų sužeisti ar gal ir visai sunaikinti racionavimo sistemą kai kuriose apylinkėse.

Gaudymo metu, surasta šešios spausdinamos mašinos kitais dviem atvejais, nusikaltėlius suareštavus, surastos gatavai paruoštos spausdinimui lentelės. Užgrobus minėtasis spausdinimo mašinas, lenteles ir didžiulį kiekį apsaugos popierio bei suareštavus nusikaltėlius, labai sumažėjo panašios rūšies nusikaltimų, ypatin-gai gasolino šampų srityje. (OWI).

★ Prieš kiek laiko, kai tik Vokietija pasidavė besąlyginiai ir buvo patirta, kad vokiečių submarinai išgaudyti bei pasidavė, tuomet Amerika ir Anglija bendru pranešimu paskelbė, kad Atlantike prekybos laivai gali plaukioti be palydovų, be kariškų laivų globos. Dabartiniu laiku paaikškėjo, kad Alijantai nuskandino nacių 713 submarinų per šį su vokiečiais karą. Išėina, kad kas trečia diena buvo nuskandytas vienas sumbarinas.

AUKOS AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBAI

Nuo šių metų gegužio 1 iki gegužio 24 dienos Amerikos Lietuvių Tarybai prisiuntė:

ALT Chicagos skyrius	\$1,000.00
Manchester, N. H., Lietuvių Draugijos ir BALF 53-čias skyrius, prisiuntė W. Zaremba	\$50.00
SLA 304 kuopa, Buffalo, N. Y., siunčia Kastantas White	\$20.00
Baltimorės Lietuvių Draugijų Taryba, aukas prisiuntė Mrs. Elizabeth Lazauskas, jai rinko Mrs. Matulauckas ir Mrs. Kurelaitis	\$96.00
Thomas, W. Va., lietuviai, siunčia J. Milkintas	\$4.50
Joseph Kalvatis, Hemphill, W. Va.	\$2.00
K. Zokas, Philadelphia, Pa.	\$1.00
Federation of Lith.-Amer. R. C. Societies, Dayton, O., duoklės	\$3.75
J. G. Budelis ir Ona Gurskienė surinko Baltimorės lietuvių tarpe	\$10.60
SLA 226 kuopa, prisiuntė K. Cepukas	\$5.00
SLA 352 kuopa, Detroit, Mich., prisiuntė Overaitis	\$14.25
Dr. P. Grigaitis už užsakytas knygytes	\$12.00
ALT Chicagos skyrius, per p. Šimutį	\$50.00
St. Peter's Church, Kenosha, Wis., persiuntė kun. Pr. Skruodenis	\$125.00
SLA 342 kuopa ir Easton lietuviai, surinko P. Kaulius, persiuntė S. Zaušitis, Easton, Pa.	\$41.50
Natalija Svoboda, Cicero	\$5.00
Charles ir Vera Wallen, Chicago	\$10.00
Mike Ulčinskas, ir 294 LRKSA kuopa Warehouse Point, Conn.	\$10.00
SLA 77-ta kuopa, persiuntė P. A. Deltuva, Rockford, Ill.	\$25.00
ALT Chicagos skyrius	\$1,288.00
Tretininkų Brolija, New Britain, persiuntė B. Mičiunienė	\$5.00
P. Grigaitis už knygele "Fight for Freedom"	\$10.50
Casimir Lapinskas, Minersville, Pa.	\$10.95
Akrono ALT skyrius, persiuntė Gutauskas	\$111.00
Waterbury Lith. Independent Political Club Nemunas Hall susirinkimo metu surinktos aukos	\$150.93
Lithuanian Independent Political Club, Waterbury, Pa., auka	\$50.00
Juozas Sidabras, Astoria, N. Y.	\$5.00
J. Bankieta, Frackville, Pa.	\$1.00
Kun. B. Molikaitis, Albany, N. Y.	\$25.00
Ona ir Martinas Česnavičiai, Chicago, Ill.	\$5.00
E. Silbelius - Cibulis, New Haven, Conn.	\$4.00

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA.

Draugijų Valdybų Adresai

LIETUVOS DUKTERŲ DR-JOS PO GLOBA MOTINOS ŠV.C. Pirmininkė — Eva Markšienė, 625 E. 8th St., So. Boston, Mass. Tel. So. Boston 1298. Vice-Pirmininkė — B. Gallūniene, 8 Winfield St., So. Boston, Mass. Prot. Rašt. — Ona Ivaškienė, 440 E. Sixth St., So. Boston, Mass. Fin. Rašt. — B. Cuieniene, 29 Gould St., W. Roxbury, Mass. Tel. Parkway—1864-W. Izdininkė — Ona Stanulitūtė, 177 West 7th St., So. Boston, Mass. Tvarkdarė — Ona Migirdienė, 945 E. Broadway, S. Boston, Mass. Kasos Gl. — Elzbieta Aukštikalnytė, 110 H St., So. Boston, Mass. Draugija savo susirinkimus laiko kas antrą antradienį mėnesio, 7:30 val. vakare, Parapijos salėje, 492 E. Seventh St., So. Boston, Mass. Visais draugijos reikalais kreipkitės pas protokolą raštininką.	ŠV. JONO EV. BL. PAŠALPINĖS DRAUGIJOS VALDYBA Pirmininkas — Juozas Svagzdys, 601 6th St., So. Boston, Mass. Vice-Pirmininkas — Pranas Tuleikis, 702 E. 5th St., So. Boston, Mass. Prot. Rašt. — Jonas Gineckis, 5 Thomas Pk., So. Boston, Mass. Fin. Rašt. — Aleksandras Ivaška, 440 E. Sixth St., So. Boston, Mass. Izdininkas — Stasys K. Griganavičius, 699 E. Seventh St., So. Boston, Mass. Maršalka — Jonas Zaikis, 787 E. Broadway, So. Boston, Mass. Draugija laiko susirinkimus kas trečią sekmadienį kiekvieno mėnesio 2 val. po pietų. Parapijos salėje, 492 E. 7th St., So. Boston, Mass.
--	---

Ar Įvyksta Šiandien Stebukly? Taip!

Tai sužinosi perskaitęs Prof. Dr. Vyskupo Būčio garsią knygą:

SVENČ. P. MARIJOS APSIREISKIMAI LIURDE

Šia knyga susidomėjo visi Amerikos lietuviai.

Ją skaitykite ir netikintieji!

Liuordo knyga Gausiai paveiksluota, gražiai kietais viršeliais irišta, virš 500 puslapių.

KAINA — \$3.50

Kreipkitės su užsakymu:

DARBININKAS

366 W. Broadway So. Boston 27, Mass.

DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS

Surinko ir išleido

Kun. P. M. Juras

Maldaknygė turi 788 puslapius. Minkštas odos viršelis; papuoštas lietuvišku kryžiumi. Paaukuota. Išoriniai puiki, patraukli, bet viduje dar gražesnė. Joje telpa 106 paveikslėliai. Daug jų paimti iš Mišiolio. Lietuvišku menu dabintų raidžių 22. Evangelijos Sekmadieniams ir Bažnytinėms šventėms. Novenų 12. Litanių 16. Vainikų maldų (Karunkėlių) 7. Giesmių 9. Trejos Mišios (Vienos Liturginės — maldos iš Mišiolio). Grandūs Verksmai. Arti šimto puslapių pašvęsta maldoms į šv. Sakramentą.

Nurodoma geri darbai, už kuriuos galima laimėti atlydus. Labai daug įvairių maldų su atlydais. Nurodoma gyvenimo pagrindai — atspausdinta visi Poteriai. Raidės aiškios ir įvairios. Kalba graži. Iš priežasties karo spausdinta nedaug. Paskubėkit įsigyti. Kaina — \$3.50. Rašyk:

DARBININKAS

366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

"Darbininko" Administracija,

Siunčiu \$..... ir prašau prisiųsti knyga(s)

DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS šiuo adresu:

Vardas ir Pavardė

Gatvė

Miestas ir Valstija

DARBININKAS

(THE WORKER)

Published every Tuesday and Friday except Holidays such as New Year, Good Friday, Memorial Day, Independence Day, Labor Day, Thanksgiving and Christmas

by
SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATION OF LABOR
Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 Act of October 8, 1917, authorized on July 12, 1918

SUBSCRIPTION RATES:		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	\$4.00	Amerikoje metams	\$4.00
Domestic once per week yearly	\$2.00	Vieną kart savaitėje metams	\$2.00
Foreign yearly	\$5.00	Užsieny metams	\$5.00
Foreign once per week yearly	\$2.50	Užsieny 1 kart sa-tėj metams	\$2.50

DARBININKAS

666 West Broadway, South Boston, Mass.
Telephone SOUTH Boston 2680

Laimėję Karą, Prakišame Taiką

Pagal Maskvoj pagamintą žemėlapi, pusė Vokietijos tenka Sovietams. Dideli plotai, toli į vakarus nuo Berlyno amerikiečių ir anglų užimti, turi būti Sovietų okupacijos zona. Anglai ir amerikiečiai turi iš ten pasitraukti. Miestai Leipzigas ir Magdeburgas, kurių užkariavimui Amerikos armija padarė vieną iš garbingiausių šio karo žygių, atiduodami raudonųjų kontrolei. Reikiama, Vokietijos centras, su sostine Berlynu, netiesioginiai inkorporuojamas į Rusijos sienas. Girdint tokius dalykus, tenka patrinti akis, ar tai ne sapnas... Vokietija nusipelnė sunkios pabaudos, bet šitokios rūšies pabauda atsiliepią ant visų vidurinės Europos tautų laisvės. Čia daug fatališkiau neapsižiūrėta, negu darant Versalio sutartį.

Turi būt kokia labai svarbi tokio neapdairumo priežastis. Siūlosi tik vienas išaiškinimas: prisibijoma, kad Rusija gali susitarti su japonais. Pirmiau su Hitleriu, dabar su japonais. Pirmasai pavojus jau praslinko, bet antrasai tebėgėsi. Kremlius puikiai tą žino ir moka išnaudoti situaciją iki paskutinio colio. Prisime-nam, kiek vilčių buvo puoselėta, kai Rusija paskelbė, jog jos su japonais sutartis jau pasibaigė. Spauda tuo-jau pradėjo džiūgauti, kad Sovietai paskelbs japonams karą. Ir kas iš to išėjo? Nieko. Japonų baubas buvo pa-liktas rezervoje. Jis bus rusams reikalingas tolesnei jų politikos eigai, daugiau laimėjimų laimėti. Tą baubą jie ir naudoja iki paskutinei galimybei.

Baimė turi didelės akis — sako patarlė. Ji kaip tikta pildosi Aljantų atžvilgiu. Juk jei kas, tai Anglija trokšta trokšta sutramdyti bolševizmo progresą Euro-poje. O bet gi britų liūtas šiaudadūšiška lenda į bū-dą. Tiesa, betarpinius savo interesus Anglija gina gana ryžtingai. Tvirtai pasistatė Graikijoje, Trieste, Belgijoje, užėmė Vokietijos uostus — Hamburgą, Bremeną, Liū-becką, Rostocką, Kiel kanalą. Bet tie strateginiai pra-monės ir prekybos punktai mažai teturės vertės, jei Vokietija virst bolševikų kolonija. Gi amerikiečiai kaip amerikiečiai. Muštis jie ryžtingi. Geriausi pasaulio ka-reiviai ir pergalės organizatoriai, bet diplomatijoje — nekalti berneliai. Kaip puikiai laimėjo karą, taip tra-giška — nelaimingai gali prakišt taiką. Bolševikai ne-kliaudomai juos apmauną ir Europoj ir Amerikoje. Pa-galiau, Amerikos kariuomenės branduolys turi vykti į Pacifiką. Tad ir vėl japoniško baubo šmėkla trukdo jų gerus norus tinkamai sunaudoti Europos karo laimėji-mą.

Jonas Kmitas.

VYTIS ir ERELIS

APYSAKA
Netikėtas Atsilankymas

(Tęsinys)

Tautgėlai buvo pikta, kad jo argumentai neveikia. Ir jam pačiam atrodė, kad priežas-tis Bitinui pašalinti yra ne tik silpna, bet net ir kiek vaikiška. Bet jis užsispyrė savo reika-lą dar kitaip motyvuoti.

— Stebiuosi, — tarė Tautgėla, — kad tamsta, būdamas geru p. Bitino draugu, nesugebi jeiti į jo padėtį ir suprasti, kad, jam, save gerbiančiam daktarui, po tokio incidento bus nejuoku čia pasilikti.

Ir Vaismantas stebėjosi, kodėl daktaras Bitinas po to incidento turėtų būtinai išsi-kraustyti, bet, norėdamas baigti tą dalyką, jis mandagiai tarė:

— Žinoma, daktarui reikia rūpintis savo re-putacija...

— Taip, taip, — greit patvirtino Tautgėla. — ...Ir aš jį mėginasiu įtikinti, kad jam gal būtų parankiau kur kitur pasieškoti vietą. Suprantama, aš negaliu per daug užsipulti...

— Na, daryk, tamsta, ką gali. Aš jam nuo-širdžiai linkiu geriausių sėkmių ir todėl ne-norėčiau matyti jį išvėlusį į tokią avantiū-rą. Ir — duodu tamstai garbės žodį, — jei daktaras iš čia išsikraustys, tai dalyką taip užglostysime, kad nereiktų eiti teisman.

— Gerai, pons Tautgėla, aš padarysiu viską, kas tik bus galima.

Juodu atsisveikino gana prietelingai, ir Tautgėlos vežimas nudardėjo per kiemą. Vaismantas negalėjo suprasti, kas čia yra.

Buvo aišku, kad Tautgėla nori nusikratyti Bitiną ir tai ne dėl lietuviybės, šiuo kartu. Kas čia būtų? Bet nebuvo laiko ilgiems spēliojimams. Reikėjo surasti Bitinas, kad jis kartais nebūtų vėl nuklydęs į Tautgėlos gi-rią. Vaismantas skaitė labai svarbiu dalyku tą viską pranešti Bitinui kuo greičiausiai. Laimė, šiuo kartu Bitinas nebuvo nuėjęs į Tautgėlos mišką. Jis laukė čia pat sode, nes labai troško sužinoti, kokių tikslu Tautgėla atsilankė.

— Na, ką Lenkijos atstovas paskelbė Lietu-vos vadui, taiką, ar karą? — pusiau juokau-damas paklausė Bitinas.

— Ir vieną ir kitą. Kol kas siūlosi su taika, bet jei nepriimsiu jo sąlygų, tai gali būti ir karas.

— O kokios jo sąlygos?

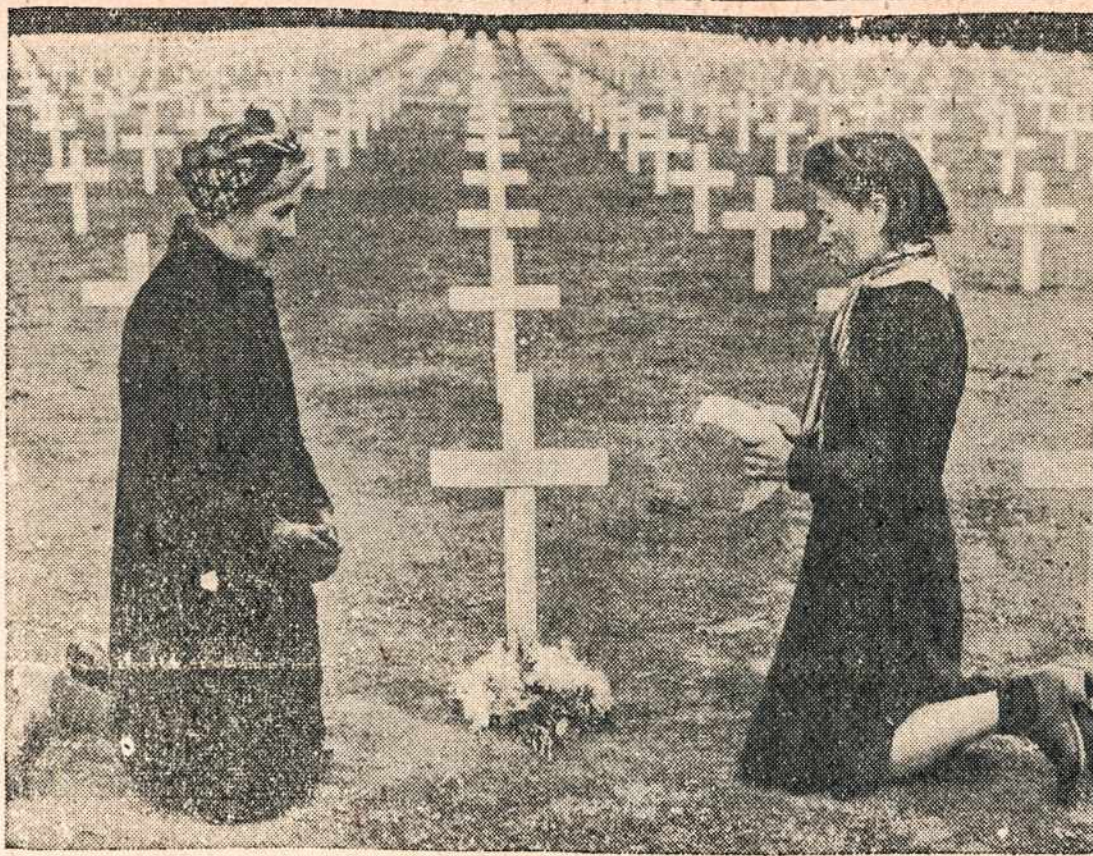
— Kad išvaryčiau iš savo namų Lietuvos vadą — Bitiną.

— Lietuvos vadą Bitiną... Na, jau ir vadu mane padarėte. Tiek to. Bet — kam tas jam reikalingas?

— Paklausk jo paties, broliuži, gal tau pasa-kys tikrąją priežastį. Ką jis man sakė, tai tik akims apdūmti. Oficialioji priežastis tai ta, kad tamsta išpainiojai į avantiūrą ne tik su vagišiais, bet ir su revoliucionieriais.

— Su revoliucionieriais! Ar jis ką žino apie Andrių Stuobrij?

— Kiek pakamantinėjęs, įsitikinau, kad nežino. Vienintelė priežastis, dėl kurios An-drius esąs revoliucionierius, tai ta, kad jis turėjo kirvį rankose ir būk norėjęs užmušti Bezicką. Tą argumentą aš išblaškiau. Tuomet jis pareiškė, kad tamstai, kaip gerbian-čiam savo reputaciją daktarui, nebus galima ilgiau čia pasilikti po tokio nemalonaus inci-dento.

Amerikos karių kapai, kurie žuvo per D-Day, Prancūzijoje. Amerikie-tė motina nusiuntė laišką ir gėlių į Prancūziją, arčiausiai šių amerikiečių kapų prancūzų šeimai ir prašė padėti gėles ir pasimelsti už žuvusį sūnų. — James Simonian iš New Yorko. Prancūzė motina su dukrele nunešė gėles ir padėjo ant antkapio. Tada balsiai perskaitė motinos laišką rašy-tą sūnau amžinam atminimui.

SEKMINGA ALT DELEGACIJOS
SPAUDOS KONFERENCIJA

Laikraštinkai dėkoja už rimtas žinias apie
sovietų elgesį Pabalčio kraštuose

(Laiškas iš San Francisco)

SAN FRANCISCO, Cal., geg. 16 d. — Amerikos Lietuvių Ta-rybos delegacijos spaudos kon-ferencija praėjo su didžiausiu pasisekimu. Konferencijon at-vyko aštuoniasdešimt spaudos atstovų ir radijo komentatorių, viešbutyje užimta salė buvo pil-na. Atvykusių tarpe buvo visų didžiausių spaudos agentūrų ir dienraščių korespondentai. At-vyko "Associated Press", "Uni-ted Press", "New York Times", "San Francisco Call Bulletin", "San Francisco Examiner" at-stovai ir daugelis kitų.

William F. Laukaitis, ALT de-legacijos pirmininkas, labai vy-kusiai nupasakojo San Francis-co konferencijos sekretoriatui įteikto Amerikos Lietuvių Ta-rybos Memorandumo turinį. Jis išdėstė svarbiausias Memoran-dumo mintis ir aiškino ALT siūlomus priedus prie planuo-jamos Tarptautinės Organiza-

cijos konstitucijos. Jis paaiški-no ir priežastis, kurios vertė lietuvius siūlyti minėtas patai-sas.

Teisėjas Laukaitis taip pat papasakojo apie teisinę Lietu-vos Respublikos būklę ir dabar-tinę jos gyventojų padėtį. Jis išdėstė, kokių būdu Raudonoji Armija įsiveržė Lietuvon, Lat-vijon ir Estijon, kaip rusai pa-naikino ten buvusias santvar-kas, pravedė apgaulingus rinki-mus ir minėtas kraštus prijun-gė prie sovietų Rusijos. Susirin-kusiems aiškino apie NKVD (sovietų valdžios policijos) a-gentų ir Lietuvos komunistų vestus areštus, šaudymus ir de-portacijas; pasakojo apie žemės-konfiskavimą ir nejudomo tur-to atėmimą.

Vienas laikraštinkas už-klausė: — Kokių įrodymų jūs turite apie lietuvių išvežimą į Rusiją?

Laukaitis jam parodė Lithua-nian American Information

Center išleistas brošiūrėles, ku-riose padarytos fotostatinės ko-pijos iš Švedijos gautų telegra-mų. Tos telegramos praėjo pro švedų, britų ir J. Valstybių cenzūrą. Be to, minėtose knygu-tėse atspausdinti sovietų val-džios dokumentai, kuriuose valdžia įsakinėja suimnėti Lie-tuvos gyventojus. Laukaitis čia pat padalino korespondentams minėtos brošiūrėles kopijas.

Laikraštinkai ir radijo at-stovai dėkoja, pabrėždami, kad tai yra pirmas dokumentalus į-rodymas apie sovietų žiauru-mus. Iki šio meto jie girdėję a-pie okupacines sovietų armijos elgesį, bet lietuvių pirmieji jiems davė įrodančių dokumen-tų. Daugelis pasižadėjo studi-juoti lietuvių iškeltus faktus ir komentuoti spaudoje.

Vienas atstovas užklausė apie religinę laisvę. P. Laukaitis ir jam vykusiai atsakė, primindamas sovietų valdžios išleistus uždraudimus ir prieš tikybini-kus vartotas priemones. Jis mi-nėjo Švedijon pabėgusių lietu-vių paminėtus pasakojimus a-pie sovietų valdymą Lietuvoje. Priminė žmonių žudynes Šiau-liuose, Kaune ir kitose vietose. "Associated Press" ir "United Press" agentūros išsiuntinėjo

žinias visiems Amerikos laik-raščiams. Lawrence E. Davies plačiai aprašė ALT spaudos konferenciją, kurią "New York Times" atspausdino pirmame puslapyje (gegužio 13 dienos). "San Francisco Call Bulletin", aprašinėdamas UNCIO eigą, i-dėjo svarbesnius p. Laukaitio pareiškimus (žiūrėk May 2 d. antrą šio laikraščio puslapi). "San Francisco Examiner" taip pat davė išsistą skiltį padary-tiems pareiškimams.

Korespondentų tarpe buvo Mrs. Sherrick, Gen. Pierce raš-tininkė; Virginia Pasley, kuri yra "New York Daily" žinių kolumnistė; Mrs. Shreve — "United News Service" agentū-rus Los Angeles korespondentė; Bruntz — taip pat iš "United News Service"; Keyes — iš "Call and Bulletin" ir daugelis kitų.

Spaudos agentūrų atstovai, ju tarpe ir Mr. Gimms (William

Philip), labai patenkinti ALT išleistomis informacinėmis bro-šiūrėmis. Jose yra daug infor-macinės medžiagos, kurią jie naudos savo rašiniams. Kiek-vienas pabrėžė, kad minėtuose leidiniuose yra labai daug fak-tų, kurie jiems iki šio meto bu-vo nežinomi. Be to, brošiūrėles yra autentiški dokumentai, ku-riuos ALT pasiuntė J. Valsty-bių valdžiai ir svarbesnėms i-staigoms. Daugelis korespon-dentų domėjosi "Ghillebert de Lannoy" brošiūrėle, kurioje a-prašinėjamas Franklin Delano Robsevelto tolimo protėvio ke-lionė į viduramžių Lietuvą.

Be įdomiausia yra Mr. Shar-key, York, Penn., dienraščio lei-dėjo, pastaba apie minėtą kon-ferenciją. Jis pareiškė: "Savo rimtumu ir prakilnumu spaudos konferencijoj jūs padarėt savo draugais 95% spaudos atstovų."

RASA

Kas kelias anksti rytą, tas yra matęs, kad rytais ant žolės esti vandens laše-lių. Tai rasa.

Rasa visuomet būva di-desnė, jei naktį dangus bu-vo giedras, nedebezuotas.

Iš kur gi atsiranda rasa? Jei įnešim į kambarį šal-tą kokią daiktą, pavyzdžiui, šaltą stiklą, ant jo prisės smulkii lašeliu.

Atsiranda jų dėl to, kad kambaryje visuomet yra nematomų akims garų. Palietę šaltą daiktą, tie ga-rai pavirsta vandeniu, kurs tą daiktą bematant apden-gia savo lašais.

Taip pat atsiranda rasos ir ant žolės. Žolė per naktį atvėsta, atšąla. Yra paste-bėta, kad labiau ji atvėsta esant giedrai.

Nematomi garai, palietę šaltus žolės lapelius, pavir-sta smulkiais lašeliais. La-šeliai susilieja po kelis į draugę ir ant kai kurių žo-lynu, kaip antai, ant raska-kilos, blizga, kaip koki di-deli deimantai.

Kai saulė pakyla, ji sušil-do žolę, ir vandens lašai vėl virsta nematomu garu. Tuomet yra sakoma: rasa nukrito. Tas pasakymas, žinoma, ne visai teisingas.

tui rūdyti. Bet, metus juokus į šalį, jei iš tie-sų Tautgėla bijo manęs, kaip Bezicko konkuren-to, tai man teks iš čia išsikraustyti.

— Ta, ta, ta, Na, nesek Bezicko pavyzdžiu ir nebėk iš mūsų lauko. Tik įsivaizduok, koks būtų laimėjimas ir trijumfas lietuvių, jei tokią kilnią panelę ištrauktum iš lenkiškų nasrų ir gražintum ją tėvynei! Nesakau, kad pasiimtum ją sau, nes tuoj pradėsi rūstauti.

Bet Bitinas nerūstavo. Jis nė nepaneigė tos pusiau komiškos Vaismanto tirados, tik pastebėjo:

— Bet tamsta juk turėjai mane įtikinėti, kad gražumu iš čia pasitraukčiau. Ar tai taip vykdam duotąjį Tautgėlai pasižadėjimą?

— Na, jis nė pats netiki, kad labai tamstą įtikinčiau. Man, rodos, kad jis nė nelaukia teigiamų pasekmių.

— Tai kas man daryt; važiuot, ar pasilikti? — pusiau juokais paklausė Bitinas.

— Kaip svetingas šeimininkas, juk negaliu tamstai paliepti kraustyti iš mano namų.

— O kaip neutralus patarėjas?

— Ir nepatarčiau. Tamsta čia užimi svarbią poziciją. Jei pirmam geresniam lenkberniui pareikalavus, lietuviui paliktų savo pozicijas, tai būtų ne tik kvaila, bet ir išdavikiška.

Tautgėla gali turėti savo motyvus, bet ir mes galime turėti savo. Žinoma, aš kalbėjau apie tamstos konkuravimą su Bezicku, tai tas tik juokai, bet žinai, kiekvienas juokas turi tą laimingą privilegiją, kad juomi gali pasakyti tokią tiesą, kokios rimtai pasakyt neišdrįstum. Pagaliau, jei ir iš tiesų likimas būtų tamstą padaręs Bezicko konkurentu, tai kas čia bloga, jei išgelbėtum gerą merginą iš avantiūristo nagų? Tautgėla tikrai apjakes ir užsispyręs, o man Eugenijos tikrai gaila.

(Bus daugiau)

RYTINIŲ VALSTYBIŲ ŽINIOS

N. Y. - N. J. LIETUVIŲ KONFERENCIJA

New York (LAIC) — Sekmadienį, geg. 20 d. Pennsylvania viešbučiu Moderne salėje įvyko N. Y. Lietuvių Tarybos sukvietama N. Y. ir N. J. lietuvių draugijų konferencija. Apart N. Y. Lietuvių Tarybos ir ALRK Federacijos Apskričio atstovų, kurie jungia visą eilę organizacijų, buvo atstovaujama apie 40 organizacijų — 87 atstovai ir keliasdešimt svečių.

Lygiai 2:30 val. pp. kun. K. Paulonis, Šv. Jurgio parapijos Brooklyne klebonas, paskaitė invokaciją. Baritonas Pr. Stankūnas, akompanuojant Jurg. Dirgenčiui, vadovavo abiejų himnų giedojimui. Po to Tarybos pirm. adv. K. Jurgėla atidarė konferenciją.

Konferencijos prezidentu sudarė žurnalistas Kazys V. Baltramaitis (Elizabeth, N. J.), pirm.; siuvėjų Unijos lokalo atstovė Jonas Buivydas ir ALRK Moterų Sąjungos apskrities pirm. Stella Subačienė, vice pirmin.; Juozas Jokubavičius (Paterson, N. J.) ir Stasys Lukas (Brooklyn, N. Y.), sekretoriai; Pr. Bajoras (Tėvynės red.), išdin. Rezoliucijų komisiją sudarė adv. St. Briedis, adv. K. Jurgėla, El. Glaveckas ir V. F. Jankauskas.

Prof. Kazys Pakštas nepaprastai gražiai apibūdino Steigiamojo Seimo reikšmę — kalbėjo 1 val. 15 m., kurios prabėgo kaip minutė. Jo kalba sužavėjo klausytojus. Labai įdomius pranešimus padarė Pr. Bajoras (apie mūsų nuopelnus karo pastangoje), J. Laučka (apie lietuvių šelpimo akciją) ir K. Jurgėla (apie talką Lietuvos žmonėms kovoje už nepriklausomybę atsteigimą). Po paskaitų buvo eilė diskusijų.

Konferencijos dalyviai suaukavo lygiai \$400.00. Stambiausią auką davė Rochester, N. Y. ALT skyrius — \$100. Maspeth, N. Y. draugijos per kleboną kun. J. Balkūną atsiuntė \$50, LSS 19 kp. \$25. Kiti

aukavo smulkesnėmis sumomis. Ant prezidento stalo buvo išdėstyta visa šiame kare pasirodžiusi literatūra Baltijos valstybių gynėjų pusėje — LAIC, Kult. Instituto, Pasiuntinių, estų organizacijų, ir Londono grupių leidiniai.

Rochester, N. Y. klebonas kun. J. Bakšys ir LSS 19 kp. sekret. J. Januškis raštu sveikino, linkėdami, kad įvyktų visų patriotiškų lietuvių pajėgų suvienijimas ir kad būtų stengiamasi sudaryti bendrus komitetus su visų pavergtų tautų draugais Amerikoje. Konferencija nutarė kun. Bakšio ir p. Januško laišku nuorašus persiusti Amerikos Liet. Tarybai ir kitoms interesuotoms organizacijoms.

Apart to, konferencija priėmė šias penkias rezoliucijas:

“CONFERENCE of the Delegates of Lithuanian American Societies in the States of New York and New Jersey, held on the 20th day of May, 1945, at the Pennsylvania Hotel, New York City, after a due deliberation of the various reports, voted the following RESOLUTIONS:

1. The War Effort

The Conference expresses its full satisfaction with, and appreciation of the high patriotic standards and vigorous participation of Lithuanian American organizations in promoting the campaigns for War Bonds, National War Fund, United Lithuanian Relief, and Red Cross, and requests all Lithuanian American Committees to maintain these high standards in the continuing war effort.

2. Treatment Of Displaced Populations

The Conference noted, with grief, the reports to the effect that the Lithuanians, Latvians and Estonians formerly enslaved in Germany are being rounded up in the areas occupied by Russian troops for deportation into the interior of Russia, and that Baltic citizens liberated by Americans and Allied troops are being compelled,

in some instances at least, to wear a foreign symbol of the red star, are being treated as Russian nationals and surrendered to Russian officials for transportation to Russia against their will. The French Government, in particular, is tolerating a strange privilege for armed Soviet officials to hunt down Lithuanian refugees for transporting them to Soviet - managed concentration camps in France and, eventually, to exile in Russia.

These reports disclose a shameful violation of the right of asylum of the citizens of neutral Baltic States, and of the official policy regarding the treatment of liberated displaced populations as pronounced by the Government of the United States and by the Supreme Allied Command in Europe.

This Conference APPEALS TO THE PRESIDENT OF THE UNITED STATES:

(a) to re-difine in express terms the policy with respect to displaced populations, by SPECIFICALLY directing American military authorities to treat citizens of neutral sovereign republics of Lithuania, Latvia and Estonia as freemen; to tag no foreign symbols disgraceful to liberated freemen; and not to surrender citizens of Lithuania, Latvia and Estonia to Russian authorities for a new enslavement and extermination;

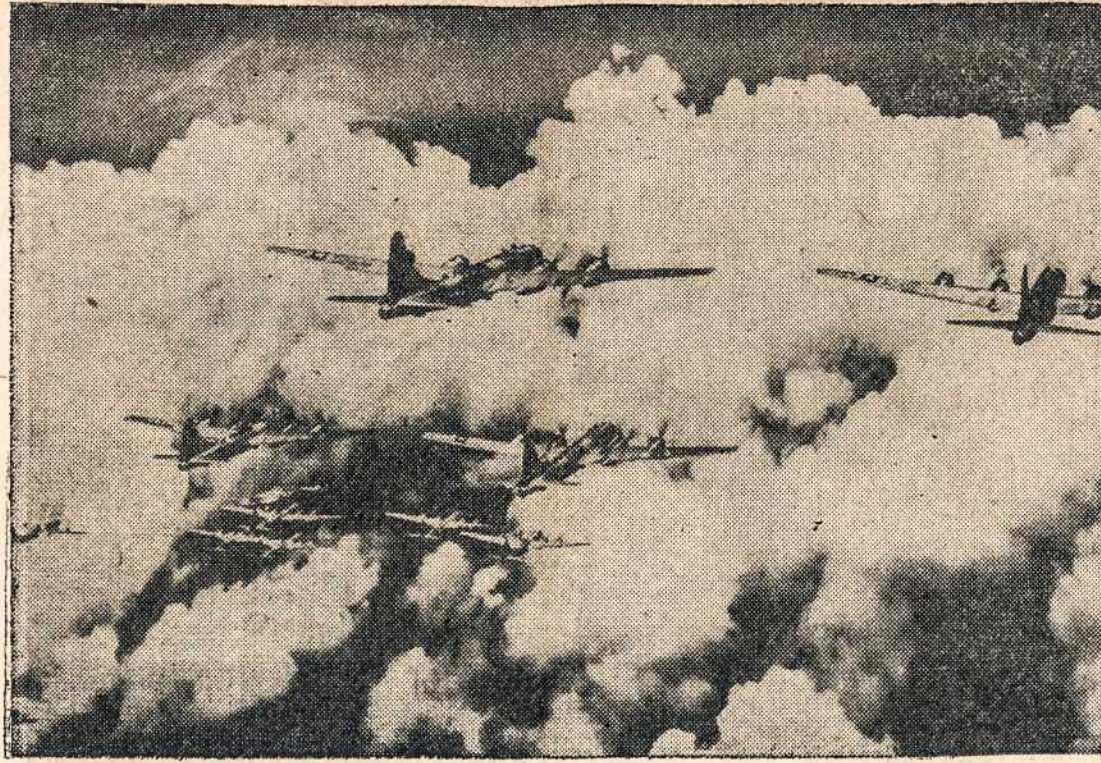
(b) to enable the Ministers of Lithuania, Latvia and Estonia accredited to the Government of this country to DESIGNATE CONSULS TO BE ACCREDITED WITH THE AMERICAN MILITARY GOVERNMENT IN EUROPE, and to direct that passports issued by such Consuls be honored in the AMERICAN zones of occupation;

(c) to direct that dislocated Baltic nationals be removed from the concentration camps, established under the control of Russian NKVD officials in Western Europe, and from French - controlled zones, into the American zones of occupation;

(d) to use good offices with the British and French Governments to follow a similar arrangement; and

(e) to permit the United Lithuanian Relief Fund of America, Inc., to extend its relief work to citizens of Lithuania and other sister Baltic nations in the areas under the control of the Allied Military Government.

Finally, this Conference appeals to Lithuanian - language press of this country to pool their resources for dispatching a Lithuanian - speaking accredited correspondent to report on the true situation of Lithuanian refugees in liberated Western Europe.

Amerikiečių B-29 bomberiai virš Japonų sostinės Tokio bombarduoja Japonų Karo industrijinius centrus.

3. Constitutional Assembly Anniversary

The Conference noted and commemorated the 20th Anniversary of the Constitutional Assembly of the Republic of Lithuania.

That Assembly was elected by universal, equal, direct and secret ballot under the system of proportional representation. Meeting on May 15, 1920, the Constitutional Assembly ratified the Declaration of Independence of Lithuania and the acts of the Provisional Government, adopted the republican form of representative democratic government, promulgated the State Constitution on August 1, 1922, ratified the Treaty of Peace with Russia, and enacted the great agrarian reform which restored social justice after a century of Russian occupation, persecution and oppression.

Orderly elections and the achievements of the Constitutional Assembly proved the political maturity of the Lithuanian

People for self-government. This development marked the first step in the steady progress of the Lithuanian People in constitutional government, economic development, educational advancement, and the improved standard of living, — made possible only within the framework of political independence, civic freedom, and collaboration with neighboring countries for world peace.

This Conference expresses its tribute to the Lithuanian People who made democracy work successfully after a country-long foreign enslavement under an autocracy.

4. Restoration of Freedom

The Conference gratefully recalls the enunciation of the American policy on the right of the Peoples of the Baltic States to political independence in the face of an attempted annihilation of their liberty by one of their more powerful neighbors. More particularly, this Conference recalls the statement of the Department of State dated

July 23, 1940, the words of the late President, Franklin Delano Roosevelt, to the Lithuanian American Council's delegation at the White House on October 15, 1940, the Atlantic Charter, and the recent reaffirmation of the continuing recognition of the Baltic States.

Delegates at this Conference reiterate their firm belief in the inviolable integrity of the principles of the Atlantic Charter in its original form.

With the war in Europe recently concluded, we presently call upon the Government of the United States to put the promises of the Atlantic Charter, and the promise of the Yalta declaration to liberated European peoples, into operation and effect in the liberated European Baltic countries by making firm representations, backed by American moral leadership and military - economic might, to the following effect:

(a) That the Soviet Union immediately withdraw its military and police forces presently in occupation of Lithuania, Latvia and Estonia;

(b) That provisional government powers in Lithuania, Latvia and Estonia be immediately vested in an Inter-Allied Military Control Commission to be set up with effective participation of the United States and Britain;

(c) That interim civil governments, broadly representative of all democratic elements, be formed in Lithuania, Latvia and Estonia under the joint auspices of the United Nations;

(d) That, following the withdrawal of Russian occupational forces and police agencies from the Baltic countries, deported citizens of those countries be repatriated from Siberia and from the liberated European countries under a joint Allied guarantee of their freedom and security;

(e) That free and unfettered elections thereafter be held in Lithuania, Latvia, and Estonia, free from terrorizing influence of the Russian communist agents and from participation of infiltrating Russian settlers, to restore political freedom and democratic self - government of those countries;

(f) That the Governments of the Republics of Lithuania, Latvia and Estonia be granted the recognition of their right to seek indemnity from Germany and Russia for the damages and destruction caused in the neutral Baltic countries, and to punish both German and Russian war criminals for the atrocities committed by them against the peaceful Baltic peoples and for the violation of neutrality of the Baltic States;

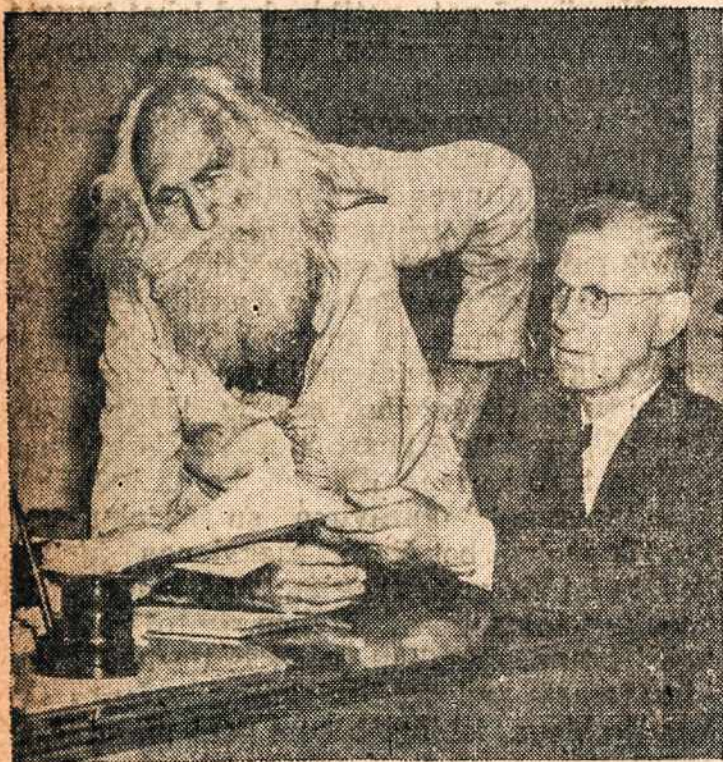
(g) That American press representatives, including the correspondents of the Lithuanian - language press, and agencies of the United Lithuanian Relief Fund of America, Inc., be immediately admitted to Lithuania and permitted to extend relief and report true facts free from political foreign censorship;

(h) That American military and naval forces be not weakened by withdrawals in large numbers from Europe, pending the clarification of the political situation provoked by unilateral and arbitrary actions by our former Russian ally in the European war just concluded.

5. International Cooperation

The Conference voices its vigorous objections to an attempt to underwrite in the United Nations International Organization the vetoing power of a prospective aggressor state to military measures in curbing its own aggression, and

Tęsinys 6-tame puslapyj

Ir Amerikoje yra barzdotų. Šis ūsuotas ir barzdotas vyras tai 84 metų John Meyer iš Harrison, Mich., atvykęs pas probate teismo teisėją gauti žinių, kad apskūsti savo brolių.

DALINANT telefonus iš bargenų kounterio (kiekvienas griebtų sau), būtų galima labai greitai juos išdalyti. Bet ar būtų taip gerai? Pavyzdžiui: ar tie, kurie dirba svarbius karo darbus ar sveikatos saugumo dėlei, gautų pirmenybę telefoną įvesti?

Komunikacijos yra arti publikos gerovei, ypač karo laiku. Už tai telefonai duodami tik tiems, kuriems yra labai reikalinga ir tai prisilaikant Vyriausybės nustatytų taisyklių.

Žmonės pritaria tai sistemai, kad ji yra gera. Prisilaikant jos, niekas lenktyniuodamas telefoną negauna.

Kada gauname aplikacijas dėlei telefono, mes labai jas atsargiai peržiūrime, prisilaikydami visų nuostatų. Prieš dėsiant telefoną, visos aplikacijos vėl peržiūrimos, kad nebūtų praleidimų... Mes prašome aplikantų pranešti, jei yra kokios atmainos, kurios pakeistų padėtį.

Taigi, kadangi reikalingi telefonams dalykai yra išleisti, todėl griežtai prisilaikoma Vyriausybės nustatytų taisyklių, kurias žmonės yra užgyrę ir sykiu pagiria ir mus, kad jų prisilaikome.

Reformuokime Katalikišką Spaudą

Lietuviškoji mūsų spauda, ypatingai grynai krikščioniškoji — katalikiškoji spauda, šiandieną atlieka ypatingai didelę, gražų garbingą darbą, kaip prieš karą Lietuvoje ir visame pasaulyje, — taip, lygiai pat, ir dabar, karo laiku, čia, Jung. Valstybėse. To, manau, niekas, nors ir didžiausias ignorantas būtų, nieku būdu, visiškai užginčyti negali. Lietuviškoji, katalikiškoji mūsų spauda tikinčiuosiuose žmonėse nuolatiniai palaiko ir sustiprina tikėjimą, ir giliau tikinčiuosius jame, t. y. tikėjime įšamoni- na, — padaro lankstesnį protą, geriau pažinti ir suprasti savo tikėjimą, su- prasti kur yra tiesa ir kur melas, nors pastarasis ir gudriausiai įvairiomis skraistėmis būtų paslėptas Rimta, katalikiška spau- da, nuo kiekvienos mela- gystės, nuo kiekvieno blo- gumo, nuo kiekvieno vel- nio darbo, kuris vadinasi nuodėmė, niekuomet ne- dvejodama nuplėšia viso- kiam blogumui kaukę nuo jo veido ir parodo blogu- mą tokį, kokis ištikrųjų jis yra. Jį sustiprina žmogaus valią ir patį žmogų pada- ro kur kas atsparesniu, kasdieninėse dvasios kovo- se su juodomis pragaro tamsybių galybėmis. Rim- ta, katalikiška spauda, šiandieninio materializmo ir pagonybės dvasios pu- siau apakintam žmogui, — yra geriausias draugas, kelrodys ir vadas! Bet argi galima nors ir ilgiausia- me straipsny išvardyti tas visas įvairių įvairiausias gerąsias, naudingąsias ge- rų, rimtų, katalikiškų laik- raščių savybes ir visa tai ką jie geram, sąmonin- gam, — praktikuojančiam katalikui žmogui suteikia? Visiškai ne. Trumpai pasa- kius, — kuo yra sunkiai sergančiam ligoniui gydy- tojas ir vaistai; kuo yra sveikam, normaliam žmo- gui maistas ir poilsis; kuo yra žuvelėms vanduo; kuo yra skraidantiems spar- nuočiams oras, — tuo, pat, pagaliau, yra, sąmonin- gam — praktikuojančiam, tikinčiam katalikui žmo- gui, rimta, katalikiška spauda, knygos ir laikra- ščiai.

Ištikrųjų. Beskaitydami rimtą, katalikišką spaudą, ypatingai gerus, katalikiš- kus laikraščius, ko mes juose nerandame? — Ir į- svairiausių žinių, praneši- mų ir apysakų, ir novelių, ir eilių, ir įvairiausių nuo-

tykių aprašymų, ir vaizde- lių, ir juokų bei humoro, ir visokių patarimų ir pamo- kinimų, ir visokių įvykių ir kitokių visokių dalykų, — rodos, visa, kas tik žmogui yra reikalinga, — visa ir galima atrasti sau pasis- kaityti.

Taip. Visa tai ir gražu ir gera. Gražu, kur yra apra- šoma, kaip Jonukas arba Juozukas Lietuvoje, neti- kėtai patapo "didvyriu", kuomet su granatų pagal- ba jis išsprogdino bolsėvi- kų arba nacių traukinį su kareiviais; kaip kareivis už nepaprastą savo drąsą karo lauko veiksmuose, gavo tokį arba kitokį pa- aukštinojo medalį, ir de- setkai kitų įvairių pana- šių pavyzdžių. Prieš karą, kuomet Lietuva buvo lais- va ir nepriklausoma, dau- guma katalikiškų laikra- šių, ypatingai Lietuvoje, mirgėte mirgėjo papuoštų įvairiausiomis žiniomis, aprašymais ir padavimais, ir šiaip jau įvairiais pasi- skaitymais. Viename laik- rašty rašoma, kaip koks keliautojas bačkon įsi- lindęs apie pasaulį keliau- ja, antrame, kaip išžeidęs Lietuvos armijos karininkas, kino artistei sako pas- kutinį "sudiev", dar kitur aprašoma, kuri kino artis- tė, — žvaigždė, yra "gar- sesnė", kuri moteris ar mergaitė, kur tapo išrink- ta "grožio karaliene", kuri dainininkė savo balsu kur publiką labiau sužavėjo, kaip nusivylęs meilėje in- teligentas savo širdies "raudas", jausmingai laik- raštyje išdėstė ir desėtkai ir pagaliau šimtai kitų į- vairių panašių dalykų. Veik visi šie raštai rimtai savo tarpe konkuravo, kad turėtų geresnį ritmą, būtų gražesnio stiliaus, kad tik būtų "jausmingesni", kad skaitytojams nebūtų "nuo- bodis", ir kas svarbiausia, kad tie visi raštai skaity- toją "sužavėtų", kad gerai "nuteiktų", ir kad paga- liau savin "patrauktų".

Taip. Gerai ir tokie raš- tai žmonėms pasiskaityti. Aš nesakau, kad visiškai jų nereikia. Tačiau apart kelkes linkui laimingosios amžinybės. Ji turi daugiau visiški nuplėšti tas visas kaukes nuo įvairiausių blygybių veido, po kurio- mis jos yra pasislėpusios, ir parodyti savo skaityto- jams tikrąjį jų veidą, ko- kiu jis yra. Katalikas skaitytojas, tik seka ir tēmija savo spaudą, ir klauso ką pastaroji jam pasakys. Jis laukia iš jos paduodamosios komandos savo veiks- mams. Katalikiškoji spau- da katalikams skaityto- jams yra geriausias vadas ir mokytojas, o pagaliau net ir specialis gydytojas, kuris turėtų pagydyti vi- sas dvasines sielos nega- les. Pagaliau, spauda ti- kintiesiems katalikams žmonėms, prievalo būti tuo didžiuoju ir galinguoju ginklu prieš įvairiausias šių dienų blygybių atakas, kurios tarsi galingos jūros bangos, smarkios audros į-

Šiame kare Amerikos kariuomenė turi daug mažų, bet pajėgingų auto- mobilijų - JEEP'S, kurie po karo bus galima nusipirkti ir labai naudingai pritaikinti farmų darbams. Vaizdas parodo vieną iš daugelio ūkiškų ope- racijų.

tikroje to žodžio prasmėje, yra tik "lengvi pasiskaity- mai", poilsis, ir laisvo lai- ko praleidimas. Sąmonin- gas, tikintysis katalikas žmogus, kuris sugeba gi- liau galvoti, kuris sten- giasi peržvelgti perdėm per tamsią materialistinę šiandieninio pasaulio skai- stę, ir pamatyti kas ana- pus jos slepiasi, — visa tuo dar anaipol nepasitenki- na. Jis trokšta, kad katali- kiškoji spauda, patiektų ką nors daugiau konkre- taus, realiosio, ką nors gi- liau apčiuopiamo, kas bent kiek daugiau išdžiūvusį dvasinį jo sielos šaltinį ga- lėtų atgaivinti. Gudriaus-iai nubaltintų ir įvairiais nekaltais blizgančiais ži- bučiais papuoštų įvairiau- sių šio pasaulio blygybių ir nuodėmių apsvaiginta ir nukamuota tikinčiojo ka- taliko žmogaus siela, iki paskutinio laipsnio, baisesi alksta ir trokšta! Ji reika- lauja kur kas stipresnio dvasinio sau peno, negu kad iki šiol jai buvo duo- dama.

Dėlei šios tai priežasties, kaip aš manau, — lietuviš- koji, katalikiškoji, mūsų spauda, — dar netarė pas- kutinį savo žodį. Tikintie- siems, ir sąmoningiems savo skaitytojams, — ji turi dar daug ką pasakyti, daug kame sąskaityto- jus pamokyti — parodyti geresnį ir saugesnį kelią, bekeliaujant per pavojin- gas šio pasaulio blygybių pelkes linkui laimingosios amžinybės. Ji turi daugiau visiški nuplėšti tas visas kaukes nuo įvairiausių blygybių veido, po kurio- mis jos yra pasislėpusios, ir parodyti savo skaityto- jams tikrąjį jų veidą, ko- kiu jis yra. Katalikas skaitytojas, tik seka ir tēmija savo spaudą, ir klauso ką pastaroji jam pasakys. Jis laukia iš jos paduodamosios komandos savo veiks- mams. Katalikiškoji spau- da katalikams skaityto- jams yra geriausias vadas ir mokytojas, o pagaliau net ir specialis gydytojas, kuris turėtų pagydyti vi- sas dvasines sielos nega- les. Pagaliau, spauda ti- kintiesiems katalikams žmonėms, prievalo būti tuo didžiuoju ir galinguoju ginklu prieš įvairiausias šių dienų blygybių atakas, kurios tarsi galingos jūros bangos, smarkios audros į-

suptos, — bė paliovos die- ną ir naktį pilasi ant tikin- čiųjų katalikų, kad juos kuogreičiausia toje kovoje nugalėti ir pražudyti... Ti- kintiesiems katalikams to- je milžiniškoje šiandieni- nėje jų kovoje su nelygiu sau priešu, — begalo yra svarbu, — kad tas katali- kiškas spaudos ginklas — būtų itin geras ir tinka- mas; kad jis būtų nesuge- dęs, bet gerai šaunantis pištalietais, arba smailas ir aštrus, o ne koks surūdi- jęs, kardas arba dūrklas, su kuriuo mes, tikintieji katalikai, tikrai galėtume suduoti šiandieniniam pa- saulio blygybių priešui, le- miantį, mirtiną smūgį ir pagaliau kovą pasekmin- gai laimėti.

Mes, tikintieji katalikai, kurie subegame logiškai, bent kiek giliau tame da- lalyke galvoti — aiškiausiai matome, jeigu tik norime matyti, kas šiandieną po visą platųjį pasaulį deda- si: įvairios rūšies bedievy- bė ir civilizuos pagoniz- mas, pasidabinęs įvairiais materialistiniais žibučiais ir prisidengęs masinančio Rusijos darbininkų "ro- jaus", tarsi, koks tvanas užležjęs, paskandinti! Tūk- stančiai ir net milijonai ti- kinčiųjų žmonių, jeigu dar ir ne visiškai, — tai bent iki liemens ar iki kelių — jau yra į tą pelkę nugrimz- de... Tai atsitiko dėl to, kad jiems patiems trūko tikro, krikščioniškojo są- moningumo, o antra, — kad nebuvo kam laiku kaip reikiant juos perspėti, apie besibartinantį jiems pavojų. Visur, kur tik nepa- žvelgsime, vyksta įvairiau- sios rūšies vagystės, suk- tybės, veidmainybės, pri- gaudinėjimai, išėikvojimai, įvairios daromos skriaudos, pasižadėjimų ir sutarčių laužymai, plėši- kavimai, girtuoklybė, pa- leistuvystė, dorinis sus- tukimas ir pagaliau indi- vidualio žmogaus visiškai teisų paneigimas. Tos vi- sos įvairiausios blygybės, taip stengiamasi blogos valios žmonių, jas bevyk- dinančių, nubaltinti, taip įvairiais žibučiais papuošti — "laisvės", "lygybės", "brolybės", "draugišku- mo", "taikos", "ramybės", "kultūros", "civilizacijos", "bendro" žmonių gerbū- vio" ir "laimės", kilniais- siais opalsiais susimboli- zuoti, — net išdrįstama po patriotizmo, demokrati- jos ir karo laimėjimo skrai- stėmis paslėpti, kad tik niekas tikro tų visų blygy-

bių veido, nebegalėtų ma- tyti. Yra daugelis žmonių, kurie visa tai mato ir su- pranta; tačiau dėlai įvai- rių priežasčių tyli, visumu nebenorėdami į tą dalyką rimtai įsiikšti.

Taigi visa to akyvaizdo- je, mums, tikintiesiems katalikams, kai aš manau, — belieka būtinas reika- las, daugiau sukriščio- ninti, pagilinti ir surimtin- ti lietuviškąją, katalikiš- kąją savo spaudą! Kaip ir kokiū būdu tai galima pa- daryti? — Tiekime katali- kiškiems mūsų laikra- ščiams daugiau ne paviršu- tinio, bet gilesnio, krikš- čioniškąją, pasaulio at- naujinimo dvasia persi- sunkusio, religinio turinio raštų! Tokių raštų, kurie turi savyje sąmoningą, — tikrai krikščioniškąją, pu- siau susmukusiojo šian- dieninio pasaulio kons- truktyvę, sulig Kristaus mokslo ir Jo Bažnyčios nu- rodymų atnaujinimo dina- miką, ir kurie nuo kiekvie- nos blygybės, nuo kiekvie- nos nuodėmės, geriausiai įstengia nuplėšti užmautą kaukę, ir parodyti tikrąjį jos veidą.

Gali kaikurie pamanyti, kad aš siūlau visus katali- kiškus laikraščius padary- ti grynai religinio turinio, kurie, apie nieką daugiau kaip vien apie Dievą, reli- giją ir maldas rašytų? Vi- sai ne. Aš tikiuosi, kad kiekvienas sąmoningas, ti- kintysis katalikas, gerb. "Darbininko" skaitytojas, pilnai mano mintis supra- sine. Gali tik tiek pat reli- ginio turinio raštų, katali- kiškuose, mūsų lietuvių laikraščiuose tetilpti, kiek jų pirmiau, kad tilpdavo. Tik tie visi raštai, mano nuomone, turėtų būti dau- giau dvasinėje plotmėje konstruktyvūs, daugiau ti- kra, krikščioniškąją dva- sia ir sąmoningumu persi- pėmę, ir labiau amžinųjų tiesų pažinimu ir jų šian- dieniam gyvenime prita- ikymu atspindį, kad ka- talikiškas skaitytojas greičiau juose galėtų su- rasti tuos vaistus, kurie galėtų užkirsti kelią toms visoms blygybėms, dėlei kurių šiandieną visas, o y- patingai katalikiškasis pa- saulis taip skaudžiai pra- deda vaitoti...

Bet ar katalikiškų laik- raščių redaktorai, patys vieni tokių raštų savo skaitytojams katalikams įstengs pakankamai prira- syti? Aišku, kad ne. Čia tai jau turi būti mūsų visų katalikiškų laikraščių ra-

šytojų, žurnalistų, plunks- nos bendradarbių, kurie tik galime plunksną pavar- toti, atliekamas darbas! Jeigu jau kartais nesuge- bame patys tokių raštų o- riginalų sukūrti, — tai ne- vienas iš mūsų, manau, tu- rime galimybę padaryti tokių raštų vertimus ir ki- tų kalbų? Kiek jau yra priversta lietuvių kalbon iš kitų kalbų tokių raštų, kurie teisingiau galima būtų pavadinti vien tik šiūklėmis?! Kodėl gi ne- galima išversti gerų ir są- moningų raštų? Juk tokie raštai, nors ir nelietuvių parašyti, katalikams skai- tytojams, nebus nė per plauką mažiau naudinges- ni, negu kad savieji? Pa- vyzdžiui, Tamstos gyven- dami Amerikoje, o aš Di- džiojoje Britanijoje, — tik nepatingėkime dažniau ir daugiau "pasiknisti", po angliškąją katalikų spau- dą, parinkti geresnius, naudingesnius, gilesnio dvasinio turinio, žymes- niųjų rašytojų parašytus raštus, ir juos lietuvių kal- bon išversti. Drystu užtik- rinti, kad tuomet kur kas didesnį ir naudingesnį dar- bą atliksime, negu patys savo, kartais menkos ver- tės raštus berašdami.

Geriausias galėtų būti pavyzdys, kokius raštus turėtume pasirinkti išver- timui lietuvių kalbon, ka- talikiškiems savo laikra- ščiams, — tai paskiausio- ju laiku tik ką baigtas "Darbininke" spausdinti kun. Prano Jančiaus, MIC, išverstas lietuvių kalbon ilgas raštas, parašytas Jo Malonybės Monsigno ro o Prelato Fulton Sheen, už- vardintas: — "Dievui ir Tėvynei". Kiek anksčiau buvo ir kitas panašus pas- tarajam, "Darbininke" išspausdintas Monsignoro Fulton Sheen straipsnis, užvardintas: — "Dievas ir Karas". Be galo yra geri ir svarbūs ir visi jo raštai; bet jau šis paskutinytis, — tiesiog yra dvasinės katali- kų literatūros deimantas! Tą straipsnį, kaip ir visus kitus jo raštus, su didžiausiu susidomėjimu ir atyda skaitau nuo pra- džio iki galo. Tačiau čia aš noriu padaryti mažą pastabą: — Yra daugelis tokių rašytojų, kurie kiek tik beįmanydami stengia- si, kad tik jų raštai išeitų stilingesni, meniškesni, kad tik kuo daugiau skai- tytoją sužavėtų ir savin patrauktų. Gi Monsignoro Sheen raštuose, visa to veiki visiškai nematyti. Pa- prastomis akimis be giles- nio galvojimo žiūrint, — čia skaitytojas nė gražaus stiliaus nebemato — nė trumpo, žavėjančio, pavir- šutinio savin patraukimo nesulaukia. Čia rei- kia gilesnio galvojimo ir rimtesnio rašto turinio su- pratimo, kol visa ta milž- niška rašto reikšmė ir svarba, tarsi šviesi saulu- tė, iš tirštų rytmečio rūkų, visoje savo grožybėje, aik- štėn išeina. Manau, kad per daug neapsiriksiu pa- sakęs, kad vargu kur nors geresnių raštų, tikroje to žodžio prasmėje, kuomet lietuvių kalbon buvo išver- sta, kaip Monsignoro Ful- ton Sheen parašytų. Tas ir man pačiam davė įkvėpi- mą ir pakastino mane šį straipsnį parašyti.

Svarbiausia yra tai, kad šiame paskiausiam savo rašte "Dievui ir Tėvynei", kuris, mano manymu yra svarbiausia už visus kitus mano skaitytus jo raštus, garbingasis Monsignoras gambiausiai ir aiškiausiai nuplėšia kiekvienai blygy- bei kaukę ir parodo tikrąjį jos veidą. Antras dalykas: — Monsignoras Fulton Sheen, savo raštuose, nesib- ijo tikrą tiesą aiškiai i a- kis pasakytį, suvisu nevei- zint to, koks asmuo nebū- tų: — ar aukščiausias val- dininkas, — ar paprasčiau- sias žmogus. Mat dabar la- bai jėgo madon "prisitaik- ymas prie apystovų!" Nors dabar, taip kaip ir pirmiau, daugelis rašyto- jų tas visas blygybes ir pastebi, bet "prisitaikyda- mi prie apystovų", — jie nedrįsta tiesos žodį pasak- tyti; ir dėlai tos priežas- ties dažniausiai tyli...

Savaime suprantama, kad ne visi rašytojai yra tokie plunksnos milžinai, tokiu protu, gabumais, drąsa ir kitomis Dievo ma- lonėmis apdovanoti, kaip Monsig. Fulton Sheen. Ta- čiau bus labai naudinga ir kitų, kad ir mažesnių ra- šytojų, geresnius raštus išversti. Katalikiškų laik- raščių skaitytojai turės iš jų pakankamai dvasinės savo sielai naudos.

Taigi mieliausieji broliai ir seselės Kristuje! Visi, kuriems tik Dievas sutei- kė tą didžiąją Savo dova- ną — plunksnos panaudo- jimo galimybę — visomis savo jėgomis, energija ir pasišventimu, stokime į tą garbingą darbą, padėki- me Kristaus kryžiui ir Jo Karalystei šioje žemėje, laimėti karą su pragaro galybėmis, už žmonių sie- las. Tiekime tai nesukai- tomai tikinčiųjų savo bro- lių ir seselių daugybei, dvasinės mirties pavojuje esančiam, tą vienintelį už- tikrintą vaistą, kol dar nėra pervėlu, kol įvairiau- sių blygybių ir nuodėmių gangrina dar nepriėjo prie dvasinės jų širdies. Pasi- stenkime jiems laiku prane- ūti apie besibartinantį mirtiną pavojų, kuris grą- so jųjų sielai, o kartais net ir kūniui, ir per katali- kiškų laikraščių puslapius ir jų skiltis, rimtai pamokykime juos, kad jie laiku tą pavojų pamatytų ir lai- mingai galėtų to pavojaus išvengti. Tuomet tai tikrai galėsime savo širdyje pa- sidžiaugti, kad mes katali- kiškosios spaudos darba, ištikrųjų, kaip reikiant dirbame.

J. Butkevicius,
Skotijos Lietuvių Katalikų
Žurnalistas, Glasgow,
Balandžio 26, 1945.

NAVY-REJECTED liferaft sailcloth is fashioned as bathing cap or rain turban. Wat- erproof material is plastic- coated and its flexibility makes fabric easily adaptable to draping.

VIETINĖS ŽINIOS

ŽINUTĖS

\$10,723.42 jau susidaro, iš So. Bostono parapijos, Jėzaus Nukryžiuoto Seselių naujo namo (Brockton Infirmary, Thatcher St., pirkti Dar aukavo: \$50. — Jufefina Gudaitė. Ji aukavo šimtą dolerių pirmiau. \$20. — N. N.

Po \$5. — Kazys ir Aldona Zėroliai, Ona Naujokaitienė, Petrikas Marino. Ačiū, ačiū.

Birželio 9 d., tapo pakrikštyta Jonė Jono ir Zofijos Hogan, gyv. 155 W. 6th St.

Birželio 10 d., buvo Alena Ona Alberto ir Bronės (Mickevičiūtės) Jacobson, gyv. 20 Casper St., Roxbury, Mass.

Lankėsi Tėvas M. Urbonavičius, MIC., profesorius šv. Rašto, Tėvų Marijonų Seminarijoje, Hinsdale, Ill. Dalyvavo Vyčių bankiete. Iki pirmadienio padėjo So. Bostono kunigams bažny-

tiname darbe. Sekmadienį, vakare, buvo Cambridge, vaikučių parengime. Pirmadienį išvažiavo į Thompson, Conn.

Trečiadienį, 7:30 val. vakare bus laikomos šv. Teresės Novenos, birželio mėnesio ir Sodalijos pamaldos.

Po pamaldų įvyks sodaliečių susirinkimas.

Taip pat įvyks pasitarimas

Grįžo iš Vokiečių Nelaisvės

Lt. Alfonsas Alčiauskas

Aviacijos leitenantas Alfonsas Alčiauskas, sūnus Roko ir Martos Alčiauskų, gyvenančių Dorchester, Mass. pereitą pirmadienį grįžo kaikiuriam laikui iš Europos pas savo tėvelius. Jis išbuvo vokiečių nelaisvėje 10 mėnesių. Ten patyręs daug vargo ir bado. Jis kaipp vairuotojas padaręs 11 ekspedicijų, bombarduojant Vokietiją.

Leitenantas Alf. Alčiauskas, nežūrind, kad buvo nelaisvėje ir daug vargo patyrė, atrodo puikiai, linksmas ir malonus. Jis sako, kad jį iš visų nelaimių išgelbėjo motinos maldos. Malda, anot jo, galingiausias skydas, kuris nuolat dengia nuo pražūvimo.

Sveikiname leit. p. Alfonsą Alčiauską ir linkime geriausio pasisekimo.

komisijos rengimo primicijų bankieto pagerbti kun. Vladą Jeskevičių, S. J. Būtinai reikia tą vakarą sužinoti kiek yra užkviesta bankietan svečių.

Birželio mėnesį, pirmadieniai, antradieniai ir ketvirtadieniai yra skaitymai ir kalbama Litanija prie širdies V. J. Kitomis dienomis yra pamaldos, vakarais.

TAPS KUNIGU VIENUOLIŲ. Per 8 dienas laiko rekolekcijas Weston Kolegijoje, klierikas Vladas Jeskevičius, S. J., ir ruošiasi prie 4 mažųjų ir didžiųjų šventimų. Birž. 16 d., jis priims nuo J. E. Vyskupo Thomas A. Emmet, S. J., D. D., tretį didįjį šventimą — kunigystės sakramentą.

Klierikas Vladas yra gimęs ir augęs So. Bostone. Čia lankė pradžines mokyklas. Čia jis yra tarnavęs misionais. Vėliau jis lankė Boston College High School. Įstojo į Jėzuitų Ordiną. Išsimeklino Tėvų Jėzuitų mokslo įstaigose. Ir, kaip jau sakiau, birželio 16 d., jis taps kunigu. Laikys pirmas iškilmingas šv. mišias, birž. 24 d., 11 val. r., šv. Petro par. bažnyčioje.

Kun. Vlodo tėveliai Juozas, Marijona (Arentaitė) atvažiavo So. Bostonan 1911 metais su sūneliu Silvestruku. Už kelių metų jiems gimė Vladukas. Jie gražiai augino šiuos vaikelius, sunkiai dirbdami. Jie daug darbo ir artimo labui. Abu dirba iki šiai dienai draugių ir parapijos reikalams. Jiems Dievas duoda paguodos ir užmokestį asmeny jų sūnaus kunigo vienuolio Vlodo.

Birželio 9 d., staiga mirė, Antanina Gonaprauskienė - Goniprów (Alevičiūtė), savo namuose, 29 Brookhouse Drive, Marblehead, Mass. Paėjo Vabalinukų parapijos. Amerikoje pragyveno 40 metų. Paliko vyrą Aleksandrą, ir dvi seseris, Izabelę Bakutiene ir Elzbietą Plevokiene. Laidojama iš arių par. bažnyčios, birž. 13 d., Marblehead, Mass.

A. + A.

Thomas J. Lyons, U. S. Navy Warrant Officer

Jau buvo rašyta birželio 1 d. "Darbininke", kad Pacificke žuvo Thomas J. Lyons, p. Genovaitės (Kohanskaitės) vyras, gyv. Washington, D. C., ir pp. Vinco ir Viktorijos Kohanskų, gyv. Dorchester, žentas. p. Genovaitė (Kohanskaitė) Lyons ir jos dukrelė Genovaitė gavo daug užuojautos pareiškimų nuo giminių ir pažįstamų, nes a. a. Thomas J. Lyons buvo visų mylimas žmogus ir taip pat buvo įžymus J. V. Laivyno narys.

Šiomis dienomis pas ponią G. Lyons, Washington, lankėsi žuvusio Thomas seseris ir ten dalyvavo šv. mišiose, kurios buvo užprašytos už a. a. Thomas J. Lyons vėlę. Lai Dievulis suteikia jo vėlei amžiną ramybę!

Sveikinimai iš Floridos

Birželio 3 d. p. Jonas J. Romanas su savo ponia Marijona išvyko į Floridą pas savo sūnų leit. Joną Romaną, Jr., ir marčią praleisti atostogas. p. Jonas J. Romanas buvo pasižadėjęs parašyti savo ispūdžius, kaip tik nuvažiuos į Floridą, bet, matyt, karštas oras ir "good time" jį nuo to sulaukė.

Pirmadienį, birželio 11 d. gavome atvirutę iš Sebring, Fla., su sveikinimais. Rašo:

"Will be on the job for next Saturday's program. Until then I am loafing. Best wishes to all. John J. Roman".

Vadas Kun. V. Puidokas iš Westfield, Mass.

Suįra audiencija. Dabar pasimato galybė pažįstamų veidų. Malonūs skaitytojai, būkite žingeidūs ir mėginkite perskaityti bent keletą anų linksmųjų veidų pavardes — be pirmiaus suminėtu pavardžių mano dėmesį kreipia dar šie: Centro pirmininkui asistuoja jo simpatinga žmonelė p. G. Razvadauskienė, toastmasteriui Dr. Juozui Antaneliui asistuoja jo mylima žmonelė ponia Antanelienė; štai palaidimas Gubernatoriui Maurice J. Tobin, jo asistoj adv. Jonas Grigalus (su juo prie garbės stalo sėdėjo ir jo ponia), p-lė Barolytė, p-lė Kasperaitė ir dar vienas kitas. Čia pat keliasi pasibaigus bankietui — ponas ir ponia Riley, artistas ir ponia R. Juška, p. Stasys Mockus ir ponia, p. A. Namaksy ir ponia su dukrele, p. adv. Gailius ir ponia ir sūnus ir dukrelė, p. Kazmauskas ir ponia, J. Kasperas ir ponia, p. Skudris su dukrele, adv. Juozas Cūnys su ponia ir dukrele, p. Petreikiai ir su dukrelėmis, Al. Kleponis ir ponia, p. A. Neviera ir ponia, ponia M. Bartkevičienė, kun. S. Saulėnas, adv. A. Young ir ponia, Dr. A. Kapočius, Dr. Pauline Luzackas, p. Stasys Griganavičius ir ponia, p. J. Stukas ir ponia, p. Likas ir ponia, p. Feliksas Zaleckas, p. Antanas Peldžius, A. Baktakis, O. Norkiūtė, Alena Kačienienė, p-lės Regina ir Lenora Glineckytės, p-lė Patricia Zibulytė, St. Mickevičius, p-lė M. Kleponytė, p-lė Ona Čaplakaitė, p-lė N. Pečiulytė, p-lė J. Marčiulaitytė, p-lė L. Markūnaitė, p-lė J. Nevronytė, p-lė Ona Petrušytė, p-lė Amelia Vallis, ponia A. Žerolienė, p. Juozas Arlauskas, p. Tumavičienė, p. Walter Jakštas ir dukrelė, W. Amsie, p-lė M. Matuzaitė, p. Julia Burdulytė, p. St. Averkienė, p. M. Treilavičiūtė, p. Čekanauskaitė, p-lė Totilaitė, J. Gedraitis, Lt. in Army Nurse Corps Leonore Pessin, T. Staškūnas, P. Puzinas, Anna Pasausis, mokyt. Pr. Galinis, Stanley Chase, Dr. Michael Grendal ir ponia, Juozas Petchell ir ponia, p. Ašmenskas ir ponia ir dukrelė, Josephine Grimas, Nellie Marks, p. Navickas (Norwood), ponia Taruškinė ir dukrelė, Mrs. Claire Sweet, Mildred Zardeskas, Alice Marcelonis, Jenny Augustinavich, Anna Gorski, Mary Trasky, Aldona Masiulis, Cassie Chapas, Florence Bushman, p. Frank Valutkevich, Aldona Mockus, Ruth Staupas, Ruth Ikasala, Helen Lawson, Frank Butkevicius, p-lė Mendelytė, p. Bačinskis, p. Ciurbulėnas ir ponia, p. J. Sakevičius ir ponia, ir kiti.

S. Sgt. Bronius Lipskas,

žuvo jo lėktuvui susidaužius Prancūzijoje, grįžtant nuo bombardavimo Berlyno. Pirmiausia buvo pranešta, kad S. Sgt. Bronius Lipskas gegužės 11 d., 1944 m. dingo be žinios. Tik šiais metais, gegužės 14 d. pranešė, kad jis buvo užmuštas bombanešio nelaimėje. Jis buvo "gunner'iu" ant B-24 Liberator bombanešio.

A. a. S. Sgt. Bronius Lipskas buvo tik 23 metų amžiaus. Jo tėveliai Domininkas ir p. Lipskai gyvena 684 East 6th St., So. Bostone.

Gavę liudną žinią, kad jų sūnus Bronius žuvo karo veiksmuose, gegužės 22 d. užprašė šv. mišias šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje už a. a. Bronio vėlę. Taipgi pp. Lipskai aukojo \$100.00 Jėzaus Nukryžiuotojo Vienuolyno naujo namo nupirkimui Brocktone a. a. Bronio intencija, prašydami, kad Sese-ris savo maldose atsimintų jų mylimą sūnelį, kuris žuvo dėl šios šalies ir bendrai dėl visos žmonijos gerovės.

pp. Lipskai yra laikraščio "Darbininko" skaitytojai. Reiškiamė gilią užuojautą. pp. D. Lipskam ir prašome Dievo stiprinti juos šioje nuliūdimo valandoje. Lai a. a. S. Sgt. Bronio vėlei Dievas suteikia amžiną ramybę!

Malonieji svečiai ir viešnios, teiksintės atleisti, kurių vardai

šiame rašte nepaminti, nes per didelį daugumą lengva praleisti. Korespondentas.

Tėvų Pranciškonų Misijos 1945 m.

Elizabeth, N. J. — šv. Petro ir Povilo parapijoje, šv. Onos novena, liepos 17—26 d. — Tėv. Juvenalis Liauba.

Chicago, Ill. — Visų šventųjų parapijoje, šv. Onos novena, liepos 17—26 d. — Tėv. Agnelius Krasauskas.

Newtown, Pa. — šv. Kazimiero Seserų vienuolyne, metinės rekolekcijos, rugpjūčio 6—15 d. — Tėv. Juvenalis Liauba.

Franciscan Fathers Mount St. Francis, Greene, Me.

Pirk Defense Bonds ir Stamps!

ĮVAIRUS SKELBIMAI

REIKALINGA barkeperis, gerai suprantas savo darbą. Darbas 8 valandos į dieną. Alga gera ir darbas pastovus. Atsišaukite pas James Strigūną į L Street Taverną, kampas L ir 8th Street.

PARSIDUODA 2-jų šeimynų namas su 7-7 kambarius. Geram stovyje, su visais improventais, 2 pečiai, steam-heat, storm windows, hard floors. 8,700 pėdų žemės. Atsišaukite "Darbininke" SOU 2680. (12)

REIKALINGA darbininkas kepti lietuvišką duoną taipgi turi mokėti kepti ir rolls. Valandas pagal susitarimo. Į savaitę reikia dirbti 48 valandas. Alga — \$55.00 į savaitę. Darbas pastovus — dabar ir po karo. Atsišaukite laišku ar asmeniškai: Mr. J. Tamašauskas, 8 Ames St., Lowell, Mass. (4-22)

PARSIDUODA 3 šeimynų namas, 74 Dix St., Dorchester, Mass., po 6 kambarius. Visi moderniški įrengimai. Atsišaukite pas M. Mockapetrį, 385 Park St., Dorchester, Mass. ant 3 lubų. (4-8-11)

Factory to you
Monuments \$85.00 up
Markers 32.00 up
All lettering and delivery anywhere in New England
Write for catalog
Memorial Granite Co., Inc.
159 Hancock Street
Quincy, Mass.

GRABORIAI

S. Barasevičius ir Sūnus
MOTERIS PAGELBINIŲ Lietuvių Graborius ir Balsamuotojas Turi Notaro Teises
254 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.
Tel. SOuth Boston 2590
Sūnaus gyvenamoji vieta — 838 Dorchester Ave. Tel. COLumbia 2537

CASPER
FUNERAL HOME
187 Dorchester Street
South Boston, Mass.
Joseph W. Casper
(KASPERAS)
Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas Dieną ir Naktį
Koplyčia šermentis Dykal
Tel. SOU Boston 1437
SOU Boston 3960

ZALETSKAS
FUNERAL HOME
564 East Broadway
SOUTH BOSTON, MASS.
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Graboriai ir Balsamuotojai
Patarnavimas dieną ir naktį
Koplyčia šermentis dykal
NOTARY PUBLIC
Tel. SOU Boston 0815
SOU Boston 2609

Pristatome Vyną, Alų ir Toniką

Mes turime 11-kos rūšių alaus, įvairių vynų ir tonikų. Šiuos gėrimus pristatome į namus: vestuvėms, krikštynoms, parėms ir piknikams. Skubus patarnavimas. Saukiete:

BORIS BEVERAGE CO.

J. ARLAUŠKAS — J. SKENDELIS, Savininkai
220 E St., Tel. SOU 3141, So. Boston, Mass.

Geriausia Užeiga Vyrams ir Moterims yra SOUTH BOSTON CAFE

VINCAS BALUKONIS, Savininkas

Pagamina gerus lietuviškų pietus, užlaiko geriausį alų, vyną ir degtinę, ir visiems draugiškai ir mandagiai patarnauja.

258 West Broadway, South Boston, Mass.

Take Years From Your Looks. Face looks younger when framed in the soft appealing Permanent Wave.

at
CASPER'S BEAUTY SALON
738 E. Broadway, South Boston, Mass.
Experienced Manicurist always present
No Appointment Necessary
Hours 8:30 to 5. Open Thursday Evenings

"Vyties" Jubiliejinis Bankietas Praėjo Triumfališkai

(Tęsinys)

Worcesterio dainininkų trio su p. muziku J. Žemaičiu pasirodė per du kartus. Kaip jas palydėjo visa skaitlinga audiencija savo katutėmis už jų linksmas dainas, energingasis toastmasteris Dr. Antanelis pradėjo komplimentuoti sekanciam kalbėtojui, kuris buvo Antanas F. Kneizys, "Darbininko" redaktorių. Antanas F. Kneizys savo trumpa, bet turininga kalbe pažymėjo pirmąsias Vyčių susirinkimo organizavimo dienas. Prisiminė, kaip p. Norkūnas buvo atvykęs į Hartfordą kalbinti Jaunimo rateljū pereiti po Vyčių vėliava; taipgi Brocktono viena pirmųjų Vyčių seimą, kuriame teikėsi būti delegatu nuo Jaunimo drjos ir tt. Kalbėtojams pastebėjo, kad Vyčiai turi ypatingą šiame bankiete svečių, kurie tikrai suprato organizuoto jaunimo veiklą, ir štai nukrypsta jo akys į buvusį Massachusetts valstybės Sveikatos Komisijonierių Dr. P. Jakmauh. Taipgi išvardina ir antrą žymųjį svečių, būtent: Bostono Miesto Ugnėgesių Departamento Komisionierių p. Riley, kuris šiais metais kandidatuoja į Bostono miesto Mayorus. Taipgi išvardina dar keletą vardų, kurie jo manymu esą didžiausia pajėga Lietuvos Vyčių Centro pirmininkui, p.

Pramui Razvadauskui jo aukštose pareigos, kaip p-lė Felicija Grendelytė ir k. Baigdamas savo kalbą jis linki Vyčiams ilgiausių metų ir surinka tris kartus Valio, Vyčiams!

Programos vedėjas Doktoras Antanelis numatęs garbingųjų dalyvių eilėse ir rinktinių asmenybių — svečių ir viešnių ir kviečia audienciją jiems paploti už jų ypatingą veiklą visuomeniniam lietuviškam judėjime. Ant kiek atmenami buvo ir šie kėli vardai: Kun. J. Vaitekūnas, Providence, R. L., muz. R. Juška, Dorchester, Mass., M. Norkūnas, Lawrence, Mass., J. Valaitis, BALF, rūbų rinkimo vedėjas, Brooklyn, N. Y., Kun. J. Jutkevičius, Worcester, Mass., Kun. A. Abračinskas, So. Boston, Mass., Ona Ivaškienė, So. Boston, Mass., Stasys Mockus, Dorchester, Mass., Kun. M. Urbonavičius, MIC., Chicago, Ill., Dr. P. Jakmauh, So. Boston, Mass., Kun. Tamulevičius, Athol, Mass., Larry Švelnis, So. Boston, Mass., F. Grendelytė, S. Boston, Mass., Kun. Bogušas, Waterbury, Conn., ir kiti.

Pirmoji dalis, kuri priklausė prie Bankieto, baigiama padėkos malda ir malda už pergale bei teisingą taiką. Maldai vadovauja L. Vyčių Centro Dvasios

Išvažiavimas
Didžiausį išvažiavimą rengia
STEPONO DARIAUS POSTAS No. 317, A. L.
Birželio-June 24, 1945,
KEISTUČIO DARŽE
EAST DEDHAM, MASS.
Pradžia 12:30. Bus geriausia muzika.
Visokie valgiai. Minkštji ir kieti gėrimai. Prie įžangos dovanos bus duodamos. Bus įvairių žaislų su laimėjimais. Pelnas skiriamas grįžtantiems kariams. Kviečiame visus ir visas atsilankyti kueskaitlingiausiai ir paremti naudingą darbą.
STEPONO DARIAUS POSTO KOMITETAS.

Užsisakykite Toniko Pas Mus
Pristatom geriausį toniką
Piknikams, Vestuvėms,
Krikštynoms ir visokiems
Parengimams.
Kainos prieinamos.
Myopia Club Beverage Co.
Grafton Ave., Islington Mass.
Tel. Dedham 1304-W
PRANAS GERULSKIS, Namų Tel. Dedham 1304-R

Literatūros Skyrus

Veda — Antanas Vaičiulaitis

RAŠYTOJAI TAUTOS ISTORIJOJ

Vartydami lietuvių literatūros lapus, tuojau matome, kad toji literatūra labai gaudžiai sutapusi su visos mūsų tautos istorija, kovomis ir siekimais. Ne visus laikotarpius tačiau lietuvių poezija, drama ar romanas lygiai išryškino.

Pirmiausiaji gadynė, literatūros veikaluose atsimešusi, yra milžiniškos kovos, kurios viduriniais amžiais ėjo su viena iš didžiausių militarinių pajėgų — kryžiuočiais, su kuriais mūsų protėviams teko grumtis per du šimtu metų, ligi jie 1410 m. Vytauto Didžiojo buvo sutriuškinti prie Žalgirio. Tačiau ir po šio laimėjimo nesibaigė lietuvių kova su vokiečiais, kadangi Rytų Prūsijoje, kurie pasiliko vokiečių valdovų rankose, dar 18 amžiaus pirmoje pusėje didžioji gyventojų dalis buvo lietuviai. Užtenka tik atsiminti, kaip gražiai tuos mūsų lietuvius baudžiauninkus apdainavo Duonelaitis! Ta lietuvių dauguma, kurią taip ryškiai nupiešė Jieva Simonaitytė "Aukštųjų Simonų likime", nebuvo nutautinta ligi paskutinės dienos Klaipėdos krašte, kurį vokiečių valdžioj išliko 7 šimtmečius. Tai rodo didelį lietuvių tautos atsparumą. Tas atsparumas labai kietas prieš visus okupantus.

Antras istorijos etapas, kuris neišdildomai pinasi su literatūros lapais, yra lietuvių santykiai su lenkais, kurių įtaka po Liublino unijos (1569) pradėjo smarkiau veržtis į Lietuvą ir kai kuriose srityse pasirodė pražūtinga, nes stengėsi nustelbti tautinį savarankiškumą. Kaip reakcija šioms įtakoms, šiandien lietuviuose yra išaugęs nepalaužiamas tautinis nusistatymas, kuris dominuoja tiek senesnėje, tiek ir naująją lietuvių literatūrą. Antra vertus, tą pačią temą matome dažnai liečiant ir lenkų literatūroje. Žodžiu, tiek lietuvių tauta, tiek jų rašytojai į didelę praeities dalį žiūri

kaip į klaidą ir netvirtina, kad istorija esanti geriausia mokytoja ir pavyzdys. Bet tiek lietuvių autoriai, tiek ir pati visuomenė nemato jokių kliūčių, kurių nebūtų galima ateityje pašalinti ir abiem suvereninėms valstybėms gyventi, kaip dviem kuo geriausiems kaimynams.

Trečias lietuvių istorijos ir tuo pačiu literatūros didysis išbandymas buvo rusų valdymo laikai, ėję nuo 18 amž. galo ligi Didžiojo Karo. Be kitų svarbių dalykų, šis laikotarpis išugdė naują, modernų kovo-

Kareiviai

(Iš "Keturi Miestai")

Jo plaukai buvo šviesiai geltoni; Iš akių rimti mostai matės. Jis rymodavo po kaštonais — Buvo jam devyniolika metų.

O čia vargas lapoja vartuos; Žėdną žingsnį lietuviui draudžia Jis išeidavo lauko arti Ir pašvilpdavo graudžiai, grau-džiai.

Pasvajodavo daug ištesėti. Akimis išmatavo pakalnes. Jis išeidavo miežių sėti Ir niūniuodavo švelniai švelniai.

Tykiai tirpsta sidabras naktį. Dobilai iš pakalnių kupa. Jis pakildavo dalgio plakti Ir sukąsdavo tikiai lūpa.

Apyniai apie kartį stiepias. Avily ūžia bičių spiečiai. Krauna žiedus geltonus liepos; Saulė stačiai pro liepas šviečia.

Prieš Perkūniją žemė kaista, (Tą vasarą net ypatingai). Ne vienam pasirodė keista, Vieną kart iš namų jis dingo.

Jis paliko svirne sėtuvę; Lankoj valion paleido žirgus. Jis išgirdo dainas lėktuvo Ir pamatė sparnus jo mirgant.

Tai nuėjautė didelę galią, Kad paliko ir žagrę, ir dalgi. Nesulaukė daugiau mergelė; Veltui močia pro langą žvalgė...

Degė vasara, balo smilgos. Stiepiės rūtos, rausvi jurginai. O namie jo labai pasiilgo; Kaimie liūdo dėl jo merginos.

Minavojo dažnai jo vardą, — Be jo kačia per visą ūkį. Kiti vyrai dirvonus ardė, Kiti pradalgius pievoj sukė.

jantį lietuvi, jau nesvyruojamai siekiantį laisvės, ir duoda kitur niekur neregėtą literatūros įvykį: nuo 1864 m. per 40 metų Lietuvoje tęsėsi spaudos draudimo laikotarpis. Lietuviai, negalėdami savo krašte spausdintis sau knygų, pasirūpino jų svetur ir išvystė plačiausią draudžiamų knygų propagandą. Drauge atsirado ir naujas literatūroje veikėjas — knygnešys, kuris, statydamas į pavojų savo ateitį ir gyvybę, per 40 metų aprūpino spausdintu žodžiu visą šalį, lietuviškas knygas ir laikraščius gabendamas slaptais keliais iš Rytų Prūsų. Vienok patyrimas su rusais nesibaigė, carams žlugus. 1940 m. įvykdyta Lietuvos okupacija ir bolševikų pradėtas teroras prieš lietuvius po šiai dienai sunkiomis žaidzdomis kraujuoja. Ne kalbų lietuvių šaudymas, masiniai trėmimai toli už Uralo kalnų, negirdėta dvasinė spauda ir ekonominis krašto sugniuždy-mas yra tos rusų okupacijos vaisiai, kurių niūrus prisiminimas išliks ištisoms kartoms ir virs dainų, pasakų ir romanų šaltiniu tiek būsimiems rašytojams, tiek jau ir dabartiniams. Lygiai tas pat pasakytina ir apie vokiečius, kurie persekiojo lietuvius.

Vakarais tyla tikiai slinko (Žiogai smuikomis bandė groti) Beržynėly, upelio linkon, Lakštingalos kraustės iš proto.

Medžiai metūges kaišė ir plėtė. Riešutai naktį mezgė kekę. Kopė mėnuo aukštyn pro kieltį, Upeliu žvaigždžių pulkui tekant.

Ir atėjo ruduo geltonas. Paskubom namie kasė bulbes. Atsisuko kieme kaštonai — Matė pralekiant baltas gulbes.

Suko galvas rimti beržynai. Sedulėlės paraudo, kaip marčionai Tai tada nesulauktą žinią Ant sparnų gulbės nunešė sparčiai.

Vyrai kalnuose rugienas arė. Kaimie paskalos painios plito. Bus laisva, kalbėjo, ir gera. — Bus dvarai visi išdalys.

Šventadieniais kaimie rinkos Jaunimas; už rankų pynės. Ir sutrinko tėvelio grindos Atvaduotoj laukų tėvynėj.

Jauni nuotaika vis neatvėso; Šoko, veržės porom į priekį Ir dainavo, kaklus ištiesę, — Ant laibųjų armonika rėkė: —

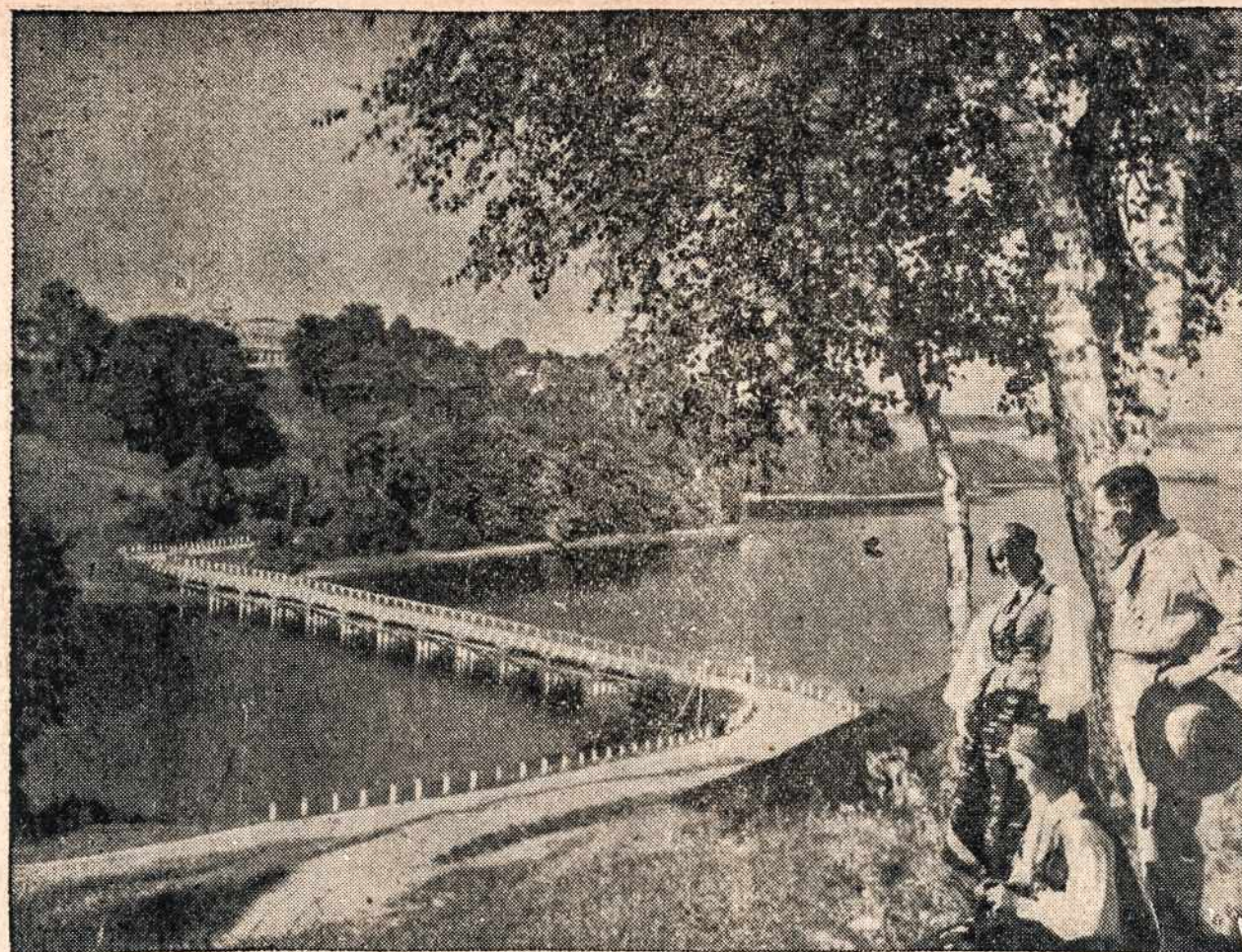
Rudenio tas dainas mes mylim, Kaip tos rūtos, rūtelės dygo. Plaukia gaidos toli už mylių Ir nuplaukia per lauką lygų...

Buvo ūkana. Gruodas kietas. Šalna. Šaltis tolyn šakojos. Kaimynas visai netikėtai Namu grįžo su liepine koja.

Ir apsakė plačiai, kas daros; Kaip kareiviai įnirtę kaujas. Badas. Maras. Ugnis. Vėl karas. Ant šalnos raudonuoja kraujas..

Kaip jie ginas, be miego, išalkę, Purvini apkasuos ir sušlapę. Puola priešai tiesiog nuo Suvalkų.

Po kulkosvaidžiais krinta, kaip lapai. Saulei leidžiantis, saulei tekant Trinka šūviai ir pleška trobos.

Kūr banguoja Nemunėlis, kur šešupė miela plaukia, ten tėvynė, ten Lietuva, ten ir širdį mano traukia...

Keleiviai

Su tavim, aš su tavim kada svajoju, ir svajonės daug gražesnės tos, — ties kapu ir ties obels žiedu baltuoju, rodo, žvaigždės giedrios birtų ant kaktos...

Su tavim aš per pasaulį platų žemės krašto eisiu pažiūrėt, atsigert jaunystės amžinųjų metų iš negestančios aušros taurės.

Prie bedugnės krintančio upelio prikeliavus pasilenksi tu — į tą šalį, į tą pačią šalį aš keliauju su tavim kartu.

Bernardas Brazdžionis.

Tie trys istorijos tarpai išugdė lietuvių dvasios bruožus ir siekimus. Kovos su kryžiuočiais senovėje ir su vokiečiais vėlesniu laikų išmokė mūsų tautietį atsparumo, organizuotumo ir įkvėpė kovos pasiryžimo. Senovės lietuvių ilgai nie tik patys gynėsi, bet ir leidosi svetimių žemių nukariauti ir įsteigė galingą valstybę. Susidūrimas su lenkais, jų įtakomis ir kultūra, kuri iš pradžių nusinešė su savim geroką mūsų šviesuomenės dalį, sukėlė mečių eilėje reakciją ir atkreipė atidesnį susirūpinimą pačių lietuvių kultūrinio savarankiškumo ir tautinio sąmoningumo. Metai po metų lietuvių vis labiau stiprėjo nuosavu dvasios gyvenimu. Lietuva vėl stojo tvirta kaip tauta. Rusų spauda paliudi-

jo, kad negana žmogui apsiriboti tautos rėmuose, bet kad pats tautietis turi į savo rankas imtis krašto valdymą. Jau nuo "Aušrių" laikų aiškiai spindi Lietuvos savito gyvenimo idealas. Pamažu vis stipriau įsigali mintis, kad lietuvis turi būti savo tėvų žemės valdovas. Rašytojai skelbia naujos, laisvos Lietuvos prisikėlimą ir drauge su Maironiu tiki, kad skaudūs pančiai nukris.

Amžininkai poetai senųjų lietuvių žygių prieš kryžiuočius mums neperdavė. Žilų vaidilų balsas iš tolimųjų gadynių nepasiekė ateinančių kartų. Tik kronikos mini didžias kovas, gerai organizuotus mūsų protėvių ir kryžiuočių geležinius pulkus. Todėl jokios senovės lietuvių grožinės knygos nieko mums šiandien nebyloja apie tas dienas, kurios buvo aukščiausias galybės ir garbės metas visoje mūsų tautos

Su granatomis bėga atakos, Kam svetimaj žemę grobia. Visas kaimas tada sujudo, Kaip šaltis visus nupurtė. — Nutilo šventadieniais dūdos, Ir dainos pirkioj apkurto.

Jo nūr vis. Ir niekas nežino, Kas būtų nutikti galėje — Šarmotas pamatė pušynas, Parkniubusį jį pakeleje.

O plaukai, kaip ruduo, geltoni, Kaip iš pluošto šukuotas linas. Pro akis bėga bėga kaštonai Ir suviršta ant jo milinės...

Pulkas gulbių iš ežero kėlės Ir ilgai ilgai skraidė tąsyk. Atgijo nuvytusios gėlės, Iš kapų tada kaulus kasant.

O kaštonai šakas nukarstė, Pražydo, ir žydi, ir žydi! Kai pakėlė kareiviai karstą, Į muziejų jį kaulus lydint.

Viena gulbė giedot prapliupo Ir paliko iškart be žado... Kareivis velėnų atlupe Ties paminklais jo kaulus dedant. Antanas Miškinis.

istorijoje. Už tai vėlesni rašytojai pereitame ir šiame amžiuje yra skyrę ištisai eilę veikalų mūsų senovei apdainuoti ir atpaakoti. Adomas Mickevičius su "Gražina" ir "Konradu Valenrodu", Simonas Daukantas savo istoriniais lapais, Maironis savo dainomis ir dramomis, Vincas Krėvė nepamirštamą "Skirgailos" drama, A. Vienuolis, Balys Sruoga, — štai keletas vardų, kurie savo vaizduote ir žodžio galia skrido į mūsų senovės dienas.

Mūsų istorijoje su lenkais lietuvių rašytojai dalyvauja ne iš tolo, ne iš kelių šimtmečių perspektyvos, bet yra uolūs šių kultūrinių bei tautinių kovų dalininkai. Pradedant nuo 16 amž. galo, kada balsą pakėlė Kan. Mikalojus Dauka šaukdamas, kad niekinga toji tauta, kuri atsižadėtų "tėvų žemės, papročių ir kalbos", ligi Petro Vaičiūno su "Ei, pasauli, mes be Vilniaus nenurimsim" ir ligi pačių jaunųjų poetų lietuvių rašytojai stovi pirmose mūsų tautinio savarankiškumo sargybos eilėse.

Tuos pačius žodžius dera tarti ir apie mūsų literatūros vaidmenį rusų atžvilgiu. Baranauskas savo dainomis, Valančius raštais ir gyva veikla, Kudirkas, Vaižgantas, Maironis buvo tie šviesos stulpai, kurie tvirtino tautą, išryškino laisvės idealus, įkvėpė kovos dvasią ir rodė

Maniesiems

Jeigu audra ištikus verstų stulpą vieną Iš tų, kurie prilauko jūsų namo sieną, Namas negrius — iš baimės jūs neišlakstykit Tik vieton anų stulpo tąją pačią dieną Tuoj kitą statykite!

Jeigu žūtų iš rankos priešo ar likimo Viens tų, kur augin garbę, dvasią jūs kilimo, Rimkit — tegul jūs širdis drąsumas neatstoja, Tiktai, ką anas darė vyrų pasišventimo, Tegul kits kartoja.

Lietuva mano! priešiui ant tavęs įnirtus, Privalai hydra tapti ta, kuriai nukirtus Galvą, tuoj kelios galvos vieton jos išdygsta. Išliksi, tik į hydrą gyvumo pavirtus, Nors priešų nestygsta.

Vincas Kudirka.

Lietuvą laisva, gražią ir šviesią. Ne vienas jų savo akimis regėjo savo žemę prisikėlus naujai būčiai.

Šiandieniniuose lietuvių istorijos lapuose ir poezijos veikaluose kraujo raudėmis rašomi neišnykstanti ženklai: tai begalinio kenčiamo vargo ir neatlyžtamos kovos, — geros, laisvę nešančios kovos didysis kūriny.

A. Vaičiulaitis.

IŠAUŠO PAVASARIS

Išaušo jau pavasaris. Po vakarykščio lietaus nušvito visa padangė. Saulelė linksmai švietė, gavino ir šildė žemelę, dabar tik teišsivadavusia iš šalto kietos žiemos kalėjimo; šalčio suspausta, sniego prislėgta, atitolinta nuo saulės, kentėjo ilgus laikus sustingusi ir apmirusi. Šiandien tartum juokėsi linksmai, budinama atsigrėžusios saulelės, sušilusi jos įkaitoje. Ji visa net garuoja, kvėpuodama iš vidurių paskutinį pašalą. Vėjelis, pranokdamas saulės spindulius, šiltai pūksnojo, skubindamas džiovinti purvuotą jos paviršių. Sniegas kur-ne-kur dar pasislėpęs, baltuoja patvoryje, bet, pabūgęs šviesos, traukiasi, nyksta, tyžta, šyla ir tirpsta, mainos į vandenį; pavirtęs vandeniui, graužias vinguriuotus takelius, tvindamas pakalniui į upelį, iš paskubos net putojas.

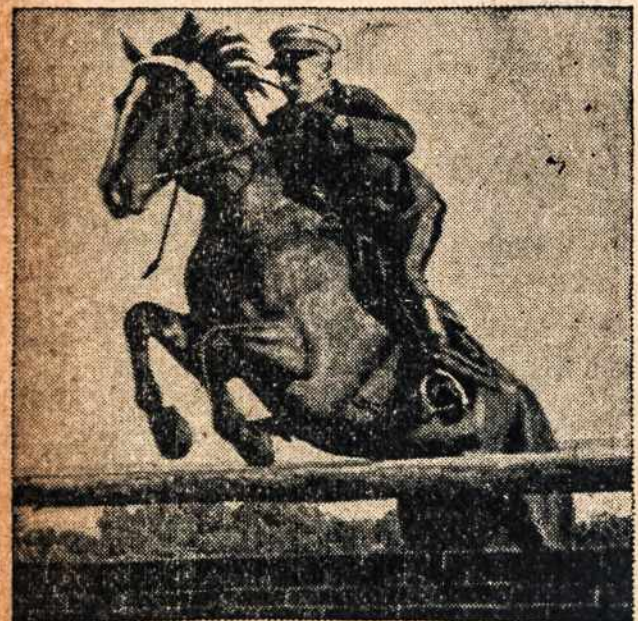
Miškas papuro ir papilkavo pumpurais. Paukšteliai, kiekvienas kitokių balsu, vinguriuoja savo giesmę, garbindami pavasario aušrelę. Sumišę balsai — teterinų bildiesio, vieverselio vyturiavimo, varlių kurkimo, vabalų bryzgimo — ir pasklidęs ore jų atgarsis padaro nepermanomą ūžesį, be galo meilų širdžiai, malonų ausiai.

Didelio pulkelio vadovas, senis žąsinėlis, klykdamas traukia iš pietų; žino gerai kelią, veda paskui save nemažą būrelį, persiskyrusių į dvi lygias eiles; nutraukė, nuglegėjo stačiai į šiaurę. Baltos gulbės šnioksdavo sparnais viršūnų pušyno, pailsusios iš tolimos kelionės; sunkiai mojuoja sparnais, garsiai tūtuodamos, ieško vietos, kur nusileisti.

Kažin kur už miško toliau sukrūkė gervės. Ančių — tų begalinės minios užplūdo — kvarkinasi, pleškinasi po pievas, tokiais būriais pakilusios, kaip debesimis.

Laksto stybrakojis gandrų, stypinėdamas po laukus, renka šapus; priskandęs pilną snapą, kyla į lidą; ten, užsiversdamas galva, klėkina, sparnais pasisklaidydamas gnyojasi nuo priešininkų, lan-gojančių aplinkui. Žvirbliai kanaplesėliai linksmai čiurškauja apie gandrų dardį. Ledspera (kielė), šokinėdama paprudėje, linguoja uodegėle.

Žemaitė.

Lietuvis karys žirgo nešamas nugali kliūtį. Kiekvienas lietuvis, kuris turi savo tėvų žemei meilės, nugalės kliūtis, kovodamas, kad Lietuva būtų įskaiyta laisvųjų pasaulio tautų eilėse, jei tik jis nenustos mylėjęs savo tėvo ir motinos ainius.

GIVE NOW — GIVE MORE **KEEP YOUR RED CROSS AT HIS SIDE**